

Briselē, 29.10.2019.
COM(2019) 549 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
par SFPS fonda, *EFRAG* un *PIOB* darbībām 2018. gadā un Savienības programmas
sasniegumiem

1. ZIŅOJUMA MĒRĶIS UN JOMA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 258/2014¹, ar ko izveido Savienības programmu, lai atbalstītu īpašas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā, kas grozīta ar Regulu (ES) 2017/827², Komisijai ir jā sagatavo gada pārskats par programmas atbalsta saņēmēju darbībām.

Minētās Savienības programmas mērķis ir uzlabot apstākļus iekšējā tirgus efektīvai darbībai, atbalstot kvalitatīvu starptautisko finanšu pārskatu un revīzijas standartu pārredzamu un neatkarīgu izstrādi.

Šajā ziņojumā aplūkotas Starptautisko Finanšu pārskatu standartu (SFPS) fonda, Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (*EFRAG*) un Sabiedrības interešu uzraudzības padomes (*PIOB*) darbības 2018. gadā. Ja tas šķitis lietderīgi, šajā ziņojumā ir minēti arī vairāki 2019. gada notikumi.

Saistībā ar Stolojana³ ziņojumu un atbilstoši 9. apsvērumam regulā, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 258/2014, šajā ziņojumā tiek sniegts arī Komisijas novērtējums par šo trīs struktūru pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz interešu konfliktu novēršanu, pārredzamību, ekspertu dažādību, dažādiem finansējuma avotiem, publisko pārskatatbildību un publisku piekļuvi dokumentiem.

Visbeidzot, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 258/2014 9. panta 8. punktu šā ziņojuma pielikumā ir sniegts finansējuma programmas sasniegumu novērtējums par laikposmu no 2014. līdz 2019. gadam.

1.1. ZIŅOJUMA STRUKTŪRA

Ziņojuma struktūra ir šāda.

- **2. iedaļa. Starptautisko Finanšu pārskatu standartu fonds** — sniedz pārskatu par fonda darbībām un novērtējumu par tā pārvaldību 2018. gadā.
- **3. iedaļa. Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēja grupa** — sniedz pārskatu par *EFRAG* darbībām un novērtējumu par tās pārvaldību 2018. gadā.
- **4. iedaļa. Sabiedrības interešu uzraudzības padome** — sniedz pārskatu par *PIOB* darbībām un novērtējumu par tās pārvaldību 2018. gadā.
- **5. iedaļa. Secinājumi** — sniedz secinājumu kopsavilkumu par finansējuma programmas atbilstību.
- **Pielikums. Programmas starpposma novērtējums** — ietver Komisijas novērtējumu par finansējuma programmas virzību uz tās mērķu sasniegšanu laikposmā no

¹ OV L 105, 8.4.2014., 1. lpp.

² OV L 129, 19.5.2017., 24. lpp.

³ A8-0172/2016 — Ziņojums par Starptautisko grāmatvedības standartu (*IAS*) izvērtējumu un Starptautisko Finanšu pārskatu standartu fonda (SFPS fonds), Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (*EFRAG*) un Sabiedrības interešu uzraudzības padomes (*PIOB*) darbībām.

2014. līdz 2019. gadam.

2. STARPTAUTISKO FINANŠU PĀRSKATU STANDARTU FONDS

2.1. SFPS DARBĪBU PĀRSKATS

2.1.1. STANDARTU NOTEIKŠANA

Pārskats par Starptautisko grāmatvedības standartu padomes (*International Accounting Standards Board — IASB*) standartu noteikšanas darbībām, tostarp Starptautisko finanšu pārskatu standartu interpretācijas komitejas (SFPSIK) darbu, un pašreizējām apstiprināšanas procedūrām ir sniegts šā ziņojuma 1. papildinājumā.

2018. gadā SFPS fonds organizēja nozīmīgus informēšanas pasākumus, lai atbalstītu un uzraudzītu 17. SFPS “*Apdrošināšanas līgumi*” ieviešanu. IASB 2018. gada novembrī izskatīja visaptverošu sarakstu ar darbības problēmām, kas rodas no standarta ieviešanas, un nolēma apsvērt iespējamus grozījumus, lai atvieglotu piemērošanu. IASB pieņēma provizorisku lēmumu atlikt 17. SFPS piemērošanas datumu no 2021. gada 1. janvāra uz 2022. gada 1. janvāri un pagarināt apdrošināšanas nozarei piešķirto 9. SFPS fakultatīvās atlikšanas termiņu. Dokumenta projekts tika publicēts 2019. gada jūnijā, lai līdz 2020. gada vidum pabeigtu standarta pārskatīšanu. Tikmēr ir apturēta ES apstiprināšanas procedūra attiecībā uz 17. SFPS.

2.1.2. PĒTNIECĪBAS PROJEKTI

Pēc apspriešanas, kas notika 2015. gadā, IASB 2017.–2021. gada darba plāna mērķis ir uzlabot un atbalstīt pašreizējos standartus, veicināt labāku komunikāciju un atbalstīt ieviešanu. Komunikācijas uzlabošanas projekta ietvaros IASB 2018. gadā turpināja diskusijas par iespējamām uzlabojumiem primāro finanšu pārskatu struktūrā un saturā, īpašu uzmanību pievēršot finanšu darbības pārskatiem. Pārskatot informācijas atklāšanas prasības starptautiskajos finanšu pārskatu standartos, padome publicēja grozījumu, lai uzlabotu atbilstību, piemērojot būtiskuma principu, un sāka divas jaunas iniciatīvas, tostarp informācijas atklāšanas prasības standarta līmeņa pārskatīšanu divos pašreizējos standartos.

IASB pabeidza 13. SFPS “*Patiesās vērtības noteikšana*” pēcieviešanas pārbaudi ar secinājumu, ka šis standarts ir uzlabojis finanšu pārskatu sniegšanu, neradot būtiskas neatbilstības ieviešanā vai neparedzētas izmaksas. Tomēr saskaņā ar EFRAG komentāru vēstuli IASB nolēma iekļaut 13. SFPS iepriekš minētās informācijas atklāšanas prasības standarta līmeņa pārskatīšanas jomā.

2018. gadā padome sāka jaunu projektu, lai izvērtētu procentu likmju etalonu reformas ietekmi uz riska ierobežošanas uzskaiti. IASB 2019. gada maijā publicēja dokumenta projektu, kurā tika apskatīta pašreizējo riska ierobežošanas attiecību ietekme uz uzskaites procedūru. Šā projekta otrajā posmā tiks izvērtēta procentu likmju etalonu aizvietošanas ietekme. IASB sāka

arī jaunu pētniecības projektu par ieguves darbībām, lai apsvērtu pašreizējā 6. SFPS iespējamās uzlabojumus.

Turklāt IASB rīkoja sabiedrisko apspriešanu par tās ierosinātajiem uzlabojumiem attiecībā uz 32. SGS "*Finanšu instrumenti*", lai precizētu atšķirību starp finanšu saistībām un pašu kapitālu (*Finanšu instrumenti ar pašu kapitāla iezīmēm*). Visbeidzot, turpinot darbu pēc 3. SFPS "*Uzņēmējdarbības apvienošana*" pēcieviešanas pārbaudes, IASB nolēma izpētīt iespējamās nemateriālās vērtības uzskaites vienkāršojumus un mērķtiecīgus uzlabojumus vērtības samazinājuma pārbaudē.

SFPS fonds veica arī SFPS taksonomijas atjaunināšanu, lai iekļautu jauno standartu un grozījumu ietekmi⁴.

2.1.3. PĀRSKATĪTĀS KONCEPTUĀLĀS PAMATNOSTĀDNES

IASB 2018. gada martā publicēja pārskatītās finanšu pārskatu sagatavošanas konceptuālās pamatnostādnes. Galvenās izmaiņas tika izklāstītas Komisijas 2017. gada ziņojumā par SFPS fonda darbībām. Konceptuālās pamatnostādnes sniedz nesaistošus norādījumus SGS padomei SFPS standartu izstrādē un palīdz sagatavotājiem un revidentiem interpretēt pašreizējos standartus. Eiropas Savienība tās nav pieņēmusi, jo 1. SGS "*Finanšu pārskatu sniegšana*" jau nosaka to, ka starptautisko grāmatvedības standartu un interpretāciju [...] piemērošana, nepieciešamības gadījumā atklājot papildu informāciju, nodrošina tādu finanšu pārskatu sagatavošanu, kuros tiek parādīta patiesa informācija. Tādēļ Eiropas Komisija 2003. gadā nolēma, ka konceptuālo pamatnostādņu apstiprināšana nav nepieciešama.

2.2. VISPĀRĒJIE PRINCIPI, SASKAŅĀ AR KURIEM IZSTRĀDĀTI JAUNIE STANDARTI

2.2.1. VISPĀRĒJIE PRINCIPI

IASB prasības attiecībā uz procesa pareizu norisi ir izklāstītas Pienācīga procesa rokasgrāmatā. To piemērošanu praksē pārrauga īpaša pilnvaroto komiteja, kas zināma kā Procesu pareizas norises pārraudzības komiteja. Prasības attiecībā uz procesa pareizu norisi 2018. gadā netika mainītas. Tomēr Procesu pareizas norises pārraudzības komiteja 2017. gada novembrī sāka Pienācīga procesa rokasgrāmatas pārskatīšanu, kuru paredzēts pabeigt līdz 2020. gadam. Šīs pārskatīšanas joma ietver seku izvērtējuma procesa norišu atspoguļošanu. Dokumenta projekts tika publicēts 2019. gada aprīlī, lai apspriestu ierosinātās izmaiņas. Viens no dokumenta projektā iekļautajiem grozījumiem paredz atļaut IASB publicēt paskaidrojošus materiālus, lai risinātu ieviešanas jautājumus, kas izriet no izdota standarta, bet pirms tā piemērošanas datuma. Mērķis ir atbalstīt konsekvētu ieviešanu pirms faktiskās piemērošanas datuma.

⁴ Eiropas Savienības nodrošinātais finansējums atbalsta arī SFPS taksonomijas savlaicīgu atjaunināšanu, ko izmanto par pamatu Eiropas vienotajam elektroniskajam formātam.

2.2.2. PIENĀCĪGS PROCESS, SEKU IZVĒRTĒJUMS UN KONKRĒTI APSVĒRUMI PAR DARĪJUMDARBĪBAS MODEĻIEM, IETEKMI UZ SAIMNIECISKIEM DARĪJUMIEM, SAREŽĢĪTĪBU, ĪSLAICĪGUMU UN SVĀRSTĪGUMU

2018. gadā netika izdots neviens tāds būtisks standarts, kam būtu nepieciešama atsevišķa seku izvērtējuma ziņojuma publicēšana. Tomēr iepriekš minētajā 2019. gada Pienācīga procesa rokasgrāmatas dokumenta projektā tiek ierosināts grozīt fonda Pienācīga procesa rokasgrāmatu, lai uzsvērtu, ka *IASB* seku izvērtējumos galvenā uzmanība jāpievērš uzlabojumiem finanšu pārskatu sniegšanā, ņemot vērā ieviešanas izmaksas, kā arī to, kādā veidā uzlabota pārredzamība var ietekmēt finanšu stabilitāti. Dokumenta projektā tiek arī ierosināts iekļaut seku izvērtējumu visā standartu noteikšanas procesā. Attiecībā uz jauno finanšu pārskatu sniegšanas prasību plašāko ekonomisko ietekmi ierosinātajos grozījumos tiek uzsvērts, ka kvantitatīvos novērtējumus parasti nav iespējams veikt, bet padome attiecīgā gadījumā var novērtēt konkrētu ekonomisko ietekmi. Šis grozījuma projekts nav Eiropas Komisijas kā Uzraudzības padomes locekles vēlmēm pilnībā atbilstošs, jo tas varētu nepietiekami mazināt neatbilstību starp *IASB* ietekmes novērtējuma ierobežoto darbības jomu un Eiropas sabiedriskā labuma apstiprināšanas kritērijiem, kas noteikti Starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) regulā.

2.3. PĀRVALDĪBA, INTEGRITĀTE UN PĀRSKATATBILDĪBA

2.3.1. PĀRSKATS

SFPS fonds ir bezpeļņas organizācija, kas dibināta saskaņā ar Delavēras štata (Amerikas Savienotās Valstis) Vispārējo uzņēmēj sabiedrību likumu un darbojas Apvienotajā Karalistē kā aizjūras uzņēmums. ASV reģistrēta juridiska persona tika izvēlēta, pamatojoties uz nodokļu apsvērumiem laikā, kad ievērojamu finansējuma un atbalsta daļu nodrošināja Amerikas Savienoto Valstu ieinteresētās personas. Šādā juridiskā statusā minētais fonds var darboties jebkurā pasaules jurisdikcijā, vienlaikus izmantojot priekšrocības, ko nodrošina bezpeļņas statuss ASV un ASV nodokļu līgumi ar daudzām citām jurisdikcijām.

SFPS fondu pārvalda padome, kurā darbojas 22 pilnvarotie, kas ir kolektīvi atbildīgi par vispārēju pārraudzību un *IASB* locekļu iecelšanu. Pilnvarotie 2018. gadā tikās trīs reizes. Pilnvaroto iecelšana ir pakļauta proporcionālam sadalījumam pēc ģeogrāfiskās izcelsmes, un to iepriekš apstiprina Uzraudzības padome, kas paredzēta saiknes nodrošināšanai ar publiskām iestādēm. Eiropas Komisija ir Uzraudzības padomes locekle. Uzraudzības padome 2018. gadā tikās divas reizes. *IASB* ir 14 locekļi, ko iecel pilnvarotie, uz kuriem attiecas ģeogrāfiskā līdzsvara prasības. *IASB* locekļus iecel uz piecu gadu pilnvaru termiņu, kas ir atjaunojams vienu reizi. *IASB* ir atbildīga par standartu noteikšanu. Tā 2018. gadā ir organizējusi 11 padomes sanāksmes. Pilnvarotie iecel arī 14 SFPS interpretācijas komitejas (SFPSIK) locekļus, kuru uzdevums ir interpretēt SFPS standartu piemērošanu un sniegt norādes par finanšu pārskatu sagatavošanas jautājumiem. Turklāt SFPS konsultatīvā padome nodrošina forumu organizāciju un privātpersonu dalībai. Pilnvarotie iecel tās locekļus, kas apspriežas ar padomi par lēmumiem, kuri attiecas uz lieliem projektiem.

2.3.2. PĀRREDZAMĪBAS NOTEIKUMI

Padomes un interpretācijas komitejas sanāksmes ir atvērtas sabiedrībai, to darba kārtība tiek publicēta un sanāksmes var skatīties tīmekļlapīdē.

Attiecībā uz pārredzamības reģistriem — sākot no 2019. gada decembra, SFPS fonds reizi ceturksnī publicēs ieinteresēto personu iesaistes reģistru. Šis reģistrs aptvers visus IASB padomes locekļu kontaktus ar ārējām personām, kas ilgst vairāk nekā 30 minūtes, tostarp fiziskās, tīmekļa un tālruņa sanāksmes.

2.3.3. IEINTERESĒTO PERSONU PĀRSTĀVĪBA

Atbilstīgi 2015. gada pilnvaroto veiktajai struktūras un efektivitātes pārskatīšanai pilnvaroto ģeogrāfiskajam sadalījumam jāatspoguļo pasaules kapitāla tirgi un jāievēro ģeogrāfiskā līdzsvara prasība, lai saglabātu līdzvērtīgu pārstāvību Āzijas un Okeānijas, Eiropas un Amerikas starpā.

SFPS fonda statūti pieprasa iecelt sešus pilnvarotos no katra no šiem trim reģioniem, kā arī vienu pilnvaroto no Āfrikas un trīs pilnvarotos no jebkuras teritorijas, lai nodrošinātu vispārējo ģeogrāfisko līdzsvaru. Tāpat arī kritēriji IASB padomes locekļu iecelšanai pieprasa iecelt četrus locekļus no katra reģiona, vienu locekli no Āfrikas un vienu locekli no jebkuras teritorijas.

SFPS konsultatīvo padomi 2018. gada 31. decembrī veidoja 46 organizācijas ar 48 atsevišķiem locekļiem. Eiropas Komisija piedalās kā novērotāja.

2018. gada oktobrī par SFPS fonda priekšsēdētāju tika iecelts Erki Līkanens (*Erkki Liikanen*).

2.3.4. PĀRSKATATBILDĪBA ATTIECĪBĀ PRET EIROPAS PARLAMENTU

Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/827⁵ Eiropas Parlamentā jāiesniedz pilnīgs pārskats par SFPS izstrādi. Ikgadējā viedokļu apmaiņa starp Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetāro komiteju (*ECON*), IASB priekšsēdētāju Hansu Hogervorstu (*Hans Hoogervorst*) un SFPS fonda Pilnvaroto padomes priekšsēdētāju Mišelu Pradu (*Michel Prada*) notika 2018. gada 19.–20. martā. Ekonomikas un monetārā komiteja (*ECON*) 2019. gada 26. februārī rīkoja arī ikgadējo viedokļu apmaiņu, kurā Hanss Hogervorst un Erki Līkanens ziņoja par topošajiem grozījumiem 17. SFPS “*Apdrošināšanas līgumi*” un SFPS fonda iesaisti ilgtspējas pārskatu sagatavošanā un nodokļu pārredzamības nodrošināšanā.

SFPS fonds apspriedās ar Uzraudzības padomi par nodokļu pārskatu sniegšanu par katru valsti un secināja, ka pasaulē nav pietiekami plaša politiskā atbalsta, lai ieviestu obligātās informācijas atklāšanas papildu prasības attiecībā uz nodokļu pārredzamību. Tomēr IASB vēlas izvērtēt informācijas par nodokļu stratēģijām atklāšanu esošā projekta ietvaros, lai pārskatītu un atjauninātu juridiski nesaistošās prakses nostādnes par vadības ziņojumu, kurās tiek sniegta pamatinformācija finanšu pārskatu interpretācijai.

⁵ 7. apsvērums.

Šajā saistībā Komisija 2016. gada aprīlī pieņēma vērienīgāku tiesību akta priekšlikumu⁶ par ienākuma nodokļa informācijas atklāšanu lielos starptautiskos uzņēmumos, sauktu arī par nodokļu informācijas pārskatu sniegšanu par katru valsti. Priekšlikuma mērķis bija nodrošināt, ka lielle starptautiskie uzņēmumi, kuru ieņēmumi pārsniedz 750 miljonus eiro, publicē informāciju par uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumiem sadalījumā pa valstīm. Eiropas Parlaments savu pirmo nostāju apstiprināja 2019. gada 27. martā. Taču Eiropadome savu nostāju vēl nav pieņēmusi.

Viedokļu apmaiņas ietvaros Hanss Hogervorsts arī norādīja, ka ilgtspējas politikas mērķiem ir plašāks spektrs nekā finanšu pārskatiem un tos var labāk sasniegt ar finanšu stimulu vai nodokļu palīdzību, nevis ar publisku informācijas atklāšanu. Tomēr viņš uzsvēra, ka ilgtspējas problēmu ietekme uz uzņēmumu ienākumiem nākotnē tiks ņemta vērā arī vadības ziņojuma juridiski nesaistošajās prakses nostādnēs.

Komisija izpētīs, vai būtu nepieciešama alternatīva standartu noteikšanas darbība. Jo īpaši savā rīcības plānā ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai Komisija apņēmas izvērtēt Nefinanšu informācijas direktīvā⁷ paredzēto ilgtspējas pārskatu sniegšanas prasību noturību saistībā ar ES tiesību aktu par komercsabiedrību publisko pārskatu sniegšanu atbilstības pārbaudi. Atkarībā no konstatējumiem Komisija var apsvērt jaunas iniciatīvas, lai uzlabotu korporatīvo pārredzamību ilgtspējas jautājumos un ilgtermiņa vērtības radīšanu. Turklāt 2019. gadā Komisija papildināja juridiski nesaistošās pamatnostādnes par nefinansiālas informācijas sniegšanu⁸ ar pamatnostādnēm par klimatiskās informācijas sniegšanu⁹, lai integrētu ieteikumus, ko sniedza Finanšu stabilitātes padomes klimatiskās finanšu informācijas izpaušanas darba grupa.

2.3.5. INTEREŠU KONFLIKTU NOVĒRŠANA

SFPS fonda pilnvarotos ieceļ uz trīs gadu pilnvaru termiņu, kas ir atjaunojams vienu reizi, un tiem ir jāapņemas darboties sabiedrības interesēs. Pēc Uzraudzības padomes pieprasījuma 2018. gadā tika pieņemta pārskatīta interešu konfliktu politika. Tā ievieš principu, ka pilnvarotais un Uzraudzības padomes loceklis nevar būt nodarbināts vienā un tajā pašā organizācijā. Tomēr tā arī ļauj Pilnvaroto padomes priekšsēdētājam izņēmuma gadījumos atkāpties no šā principa.

Tikai trīs IASB locekļi drīkst strādāt nepilnu slodzi. SFPS fonda statūtos ir paredzēts, ka pilnas slodzes padomes locekļiem jāizbeidz visas darba attiecības un saistības, kas varētu ietekmēt viņu neatkarību. Nav atļauta ne darba devēja organizēta norīkošana, ne atgriešanās pie bijušā darba devēja.

⁶ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2013/34/ES attiecībā uz ienākuma nodokļa informācijas atklāšanu, ko veic konkrēti uzņēmumi un filiāles (2016/0107/COD).

⁷ Direktīva 2014/95/ES attiecībā uz noteiktu lielu uzņēmumu un grupu nefinanšu un daudzveidības informācijas atklāšanu.

⁸ C/2017/4234.

⁹ C/2019/4490.

2.3.6. FINANSĒJUMA SADALĪJUMS

SFPS fonds 2018. gadā no Eiropas Savienības saņēma 4,7 miljonus EUR lielu dotāciju, kas veido 18,5 % no kopējā saņemtā finansējuma.

Paziņotās iemaksas 2018. gadā bija samazinājušās par 10,6 % (ņemot vērā valūtas kursa svārstību ietekmi — par 9,7 %). Visnozīmīgākās izmaiņas izraisīja starptautiskie revīzijas tīkli (-32 %), Ķīna (+25 %) un Amerikas Savienotās Valstis¹⁰ (-13 %). Finansējuma sadalījums pa galvenajiem ģeogrāfiskajiem reģioniem ir sniegts 2. *papildinājumā*. Īpaši jāuzsver tas, ka, neraugoties uz vienlīdzīgu ES un ASV pārstāvību Pilnvaroto padomē (katrai seši pilnvarotie) un IASB (katrai četri padomes locekļi), reģiona “Amerikas” veiktās iemaksas veido tikai līdz 6 % no fonda finansējuma, turpretī Eiropa un Āzijas un Okeānijas reģions iemaksā attiecīgi 35,7 % un 32,7 % no kopējām iemaksām. ES budžeta un dalībvalstu relatīvā daļa salīdzinājumā ar 2017. gadu ir palielinājusies (no 32,4 % līdz 35,7 %). Starptautisko revīzijas tīklu paziņoto iemaksu samazinājumu daļēji kompensēja komerciāla vienošanās, kuras rezultātā palielinājās ieņēmumi no licencēšanas.

SFPS fonds ziņoja par neto pārpalikumu 2,9 miljonu GBP apmērā. Kopējais nesadalītais pārpalikums 2018. gada 31. decembrī bija 34,4 miljoni GBP.

3. EIROPAS FINANŠU PĀRSKATU PADOMDEVĒJA GRUPA

3.1. EFRAG DARBĪBU PĀRSKATS

3.1.1. APSTIPRINĀŠANAS DARBĪBAS

EFRAG galvenais uzdevums ir sniegt ieteikumus Eiropas Komisijai par to, vai jaunie vai pārskatītie SFPS standarti atbilst apstiprināšanas kritērijiem, kas noteikti SGS regulā par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu. Šajos kritērijos būtu jāsaņem prasība sniegt “patiesu un skaidru priekšstatu” un vairo Eiropas sabiedrisko labumu. Testēšanas pasākumi uz vietas, ietekmes novērtējumi un informēšanas pasākumi veido būtisku daļu no *EFRAG* apstiprināšanas darba, vērtējot, vai standarts vairo Eiropas sabiedrisko labumu.

2018. gadā *EFRAG* gatavoja apstiprinājuma ieteikumu par 17. SFPS “*Apdrošināšanas līgumi*”. Tā veica plašu ietekmes analīzi par paredzamo 17. SFPS ietekmi, kas sastāvēja no paplašinātas gadījumu izpēti ar 11 apdrošinātājiem, vienkāršotas gadījumu izpēti ar 49 apdrošinātājiem un lietotāju detalizētas informēšanas.

Turklāt *EFRAG* pasūtīja ekonomisku pētījumu, lai iegūtu ekonomisku analīzi tādās jomās kā nozares tendences, jebkura iespējamā ietekme uz konkurenci attiecībā uz kapitālu un klientiem un jebkura iespējamā ietekme uz apdrošinātāju produktu un pakalpojumu piedāvājumiem. Šis pētījums papildina *EFRAG* veikto ietekmes analīzi. Eiropas Parlaments 2018. gada oktobrī pieņēma rezolūcijas priekšlikumu par 17. SFPS, kurā tika paustas bažas

¹⁰ Vērtspapīru un biržu komisija kopš 2015. gada vairs neveic iemaksas SFPS fonda finansējumā. Amerikas Savienoto Valstu finansējuma pamatā ir tikai privātu organizāciju brīvprātīgās iemaksas.

par 17. SFPS plašāko ietekmi uz finanšu stabilitāti, ilgtermiņa ieguldījumiem un Eiropas apdrošināšanas tirgu un uzsvērti specifiski tehniskie jautājumi, kas jāņem vērā apstiprinājuma ieteikumā. *EFRAG* Parlamenta norādītos jautājumus iekļāva savā darba plānā, lai ņemtu tos vērā, izstrādājot apstiprinājuma ieteikuma projektu.

Sākotnēji bija paredzēts, ka *EFRAG* sniegs ieteikumus Komisijai līdz 2018. gada beigām, taču vēlāk šis projekts attīstījās citā virzienā. Veicot gadījumu izpēti un informēšanas pasākumus, *EFRAG* konstatēja vairākas problēmas, un *EFRAG* padome nolēma rakstiski vērsties *IASB*, lai norādītu uz dažiem 17. SFPS aspektiem, kuri, pēc *EFRAG* domām, būtu jāizvērtē papildus. Pēc tam *IASB* pieņēma provizorisku lēmumu grozīt standartu un 2019. gada jūnijā publicēja dokumenta projektu, lai risinātu dažas no *EFRAG* norādītajām problēmām. *EFRAG* pieņēma komentāru vēstules projektu 2019. gada jūlijā un sāka sabiedrisko apspriešanu, lai apkopotu Eiropas dalīborganizāciju viedokļus. Komentāru vēstules projektā tika īpaši uzsvērts, ka 17. SFPS pārejas prasības un apdrošināšanas līgumu novērtēšanai izmantotais apkopojuma līmenis joprojām rada būtiskas darbības problēmas. Abas problēmas tika aplūkotas Eiropas Parlamenta 2018. gada rezolūcijas priekšlikumā par 17. SFPS.

EFRAG 2018. gadā piedalījās *IASB* rīkotajā apspriešanas procesā un pēc visu *IASB* priekšlikumu (dokumentu projektu un diskusiju dokumentu) sabiedriskās apspriešanas publicēja komentāru vēstules. *EFRAG* 2019. gada jūnijā publicēja galīgo komentāru vēstuli par procentu likmju etalonu reformu, kurā tika uzsvērts, ka steidzami jānovērš tās ietekme uz riska ierobežošanas uzskaites attiecībām, lai Eiropas Savienība varētu šo reformu savlaicīgi apstiprināt. Citas svarīgas jomas bija *IASB* projekti *Likmju regulēšanas pasākumi* un *Primārie finanšu pārskati*.

3.1.2. CITI TEHNISKU IETEIKUMU PIEPRASĪJUMI

Turpinot darbu pēc Eiropas Parlamenta rezolūcijas par 9. SFPS un atbildot uz Komisijas pieprasījumiem izvērtēt 9. SFPS iespējamo ietekmi uz ilgtermiņa ieguldījumiem pašu kapitāla instrumentos (tā tika uzsvērtā arī Komisijas rīcības plānā *Ilgtermiņās izaugsmes finansēšana*), *EFRAG* sabiedriskajai apspriešanai publicēja diskusiju dokumentu *Pašu kapitāla instrumenti — vērtības samazināšanās un apgrozīšana*. *EFRAG* sagatavoja arī akadēmiskās literatūras pārskatu par 9. SFPS un ilgtermiņa ieguldījumiem. 2018. gada novembrī *EFRAG* sniedza ieteikumu par pašu kapitāla instrumentu uzskaites procedūru saskaņā ar 9. SFPS, secinot, ka nav savākts pietiekami daudz pierādījumu par nelabvēlīgu ietekmi uz (ilgtermiņa) pašu kapitāla ieguldījumu lēmumiem, lai varētu īstermiņā sniegt ieteikumus par grozījumiem minētajā standartā. Tomēr *EFRAG* sāka darbu arī pie Komisijas otrā pieprasījuma, lai izpētītu iespējamās alternatīvās uzskaites procedūras patiesās vērtības noteikšanai attiecībā uz ilgtermiņa ieguldījumu portfeliem ar pašu kapitāla instrumentiem un tiem pielīdzināmiem instrumentiem.

Arī pēc Komisijas pieprasījuma un saskaņā ar grafiku, kas bija paredzēts 2018. gada marta rīcības plānā par ilgtermiņās izaugsmes finansēšanu, *EFRAG* izveidoja *European Corporate Reporting Lab@EFRAG* (Eiropas laboratorija). Eiropas laboratorija tika izveidota, lai

stimulētu inovācijas korporatīvo pārskatu jomā, apmainoties ar paraugpraksi. Eiropas laboratorijas vadības grupas pirmā sanāksme notika 2018. gada novembrī, un tā apstiprināja pirmo projektu par klimatiskās informācijas sniegšanu. Pēc decembrī izsludinātā kandidātu konkursa tika izveidota pirmā šā projekta darba grupa klimatiskās informācijas sniegšanai, un tā sāka darbu 2019. gada februārī. Lēmumu par projekta iekļaušanu Eiropas laboratorijas programmā pieņem Eiropas laboratorijas vadības grupa, ņemot vērā ieinteresēto personu devumu jūlijā izsludinātajā sabiedriskajā apspriešanā, kuras termiņš ir 2019. gada 30. septembris.

3.1.3. PĒTNIECĪBAS PASĀKUMI

2018. gadā *EFRAG* rīkoja sabiedrisko apspriešanu par savu pētniecības programmu, lai nodrošinātu, ka *EFRAG* veic pētniecības projektus, kas Eiropai ir vissvarīgākie. Šī sabiedriskā apspriešana sniedza ieskatu par Eiropas dalīborganizāciju prioritātēm attiecībā uz šo būtisko *EFRAG* darbību daļu. Šīs apspriešanas rezultātā *EFRAG* 2018. gada beigās sāka trīs jaunus pētniecības projektus — *Labāka informācija par nemateriālajiem aktīviem*, *Kriptoalūtu aktīvi* un *Mainīgie un iespējamie maksājumi*. Pētnieciskā darba ietvaros *EFRAG* publicēja arī diskusiju dokumentu *Ar komerciālu apmaiņu nesaistīti pārvedumi: to nozīme sabiedrības labumam* un ar Pensiju plānu padomdevēja grupas atbalstu turpināja darbu pie *pensiju plāniem*. Iesaistot Akadēmisko darba grupu un Akadēmisko tīklu, *EFRAG* uzlaboja sadarbību ar akadēmisko aprindu pārstāvjiem.

Attiecībā uz *EFRAG* ietekmi diskusijā par starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem ir vērts pieminēt to, ka pirms *IASB* diskusiju dokumenta *Finanšu instrumenti ar pašu kapitāla iezīmēm (FICE)* pieņemšanas *EFRAG* sekretariāts izmēģinājuma kārtā veica agrīnā posma analīzi, ievērojot savu aicinājumu veikt ietekmes analīzi visā standarta noteikšanas procesā, nevis tikai tā beigās. *EFRAG* organizēja plašus informēšanas pasākumus, iesaistot valstu standartu noteicējus, un lietotājiem paredzētus informēšanas pasākumus komentāru vēstules projekta apspriešanas ietvaros, lai novērtētu *FICE* ziņošanas noteikumu grozījumu plašāko ietekmi un iespējamās neparedzētās sekas nolūkā mazināt risku, ka varētu rasties problēmas apstiprināšanas posmā, ja *IASB* turpinās standarta noteikšanu. *EFRAG* sekretariāts 2019. gada februāra beigās publicēja darba dokumentu par agrīnā posma analīzi.

3.2. PĀRVALDĪBA, PĀRREDZAMĪBA UN PUBLISKĀ PĀRSKATATBILDĪBA

3.2.1. EFRAG PĀRVALDĪBA PĒC FILIPA MEISTADA (PHILIPPE MAYSTADT) ZIŅOJUMA IETEIKUMIEM

Ar *EFRAG* pārvaldības reformu, kas īstenota 2014. gada 31. oktobrī, tika uzlabots šīs organizācijas darbības pamatojums un pārstāvība un izveidots stabilāks process ES dalības nodrošināšanai *IASB* standartu noteikšanas procesā.

Pārvaldības reforma tika pabeigta 2016. gada jūlijā, *EFRAG* dalībnieku pilnsapulcē oficiāli ieceļot bijušo Eiropas Parlamenta deputātu Žanu Polu Gozesu (*Jean-Paul Gauzès*) — kuru izvirzīja Komisija un apstiprināja Eiropas Parlaments un Padome — *EFRAG* padomes

priekšsēdētāja amatā. Ž. P. Gozesa pilnvaras tika atjaunotas uz nākamo trīs gadu termiņu, kas sākas 2019. gada 1. jūlijā.

Eiropas uzraudzības iestādes un Eiropas Centrālā banka ir piekritušas būt par oficiāliem novērotājiem ar tiesībām uzstāties *EFRAG* padomē. To devums tiek rūpīgi ņemts vērā, nosakot *EFRAG* nostāju, un tās ir būtiski sekmējušas *EFRAG* ietekmes analīzes sagatavošanu, jo īpaši finanšu stabilitātes jomā.

Ievēribas cienīgs ir fakts, ka *EFRAG* padome visus savus secinājumus 2018. gadā pieņēma vienprātīgi — bez vajadzības veikt balsošanu. 2017. gadā notika pirmā *EFRAG* padomes locekļu rotācija un tika iecelti jauni padomes locekļi. Saskaņā ar F. Meistada ziņojumu¹¹ novērotāja vieta tika izveidota tām Eiropas organizācijām, kas pārstāv privātos ieguldītājus (“tiešos lietotājus”).

EFRAG padome katru gadu *EFRAG* dalībnieku pilnsapulces pārraudzībā izvērtē savu locekļu darbības rezultātus un lietderību. 2018. gada izvērtējums, kas aptvēra dažādus stratēģijas, pārvaldības un darbības jautājumus, liecina, ka kopumā pārvaldības struktūra ir darbojusies labi, kā rezultātā ir palielinājusies uzticība organizācijai. Daži ieteikumi tika pieņemti nolūkā vēl vairāk uzlabot *EFRAG* turpmāko darbību lietderību.

2017. gadā *EFRAG* pasūtīja revīziju par ārējo ieinteresēto personu uzskatiem attiecībā uz *EFRAG* atpazīstamību un lietderību, ko veica neatkarīga aģentūra *FleishmanHillard*. Šīs aģentūras gala ziņojums, kas tika publicēts 2018. gada martā, apstiprināja *EFRAG* darba pozitīvo ietekmi uz ieinteresētajām personām un panākumus, kuri gūti attiecībā uz uzticību *EFRAG* un tās atpazīstamību un kurus nodrošinājusi komunikācijas komanda, kas tika izveidota *EFRAG* padomes priekšsēdētāja vadībā, un atpazīstamība tajā tika minēta kā viena no jomām, kas pastāvīgi jāuzlabo.

Attiecībā uz iespējamām interešu konflikta situācijām problēmas netika konstatētas. *EFRAG* iekšējos noteikumos ir izklāstītas prasības attiecībā uz interešu konfliktiem, un *EFRAG* padome ir izstrādājusi padomes locekļiem paredzētu interešu konfliktu politiku, kas publicēta *EFRAG* tīmekļa vietnē. Šīs politikas mērķis ir nodrošināt uzticību *EFRAG* kā organizācijai, kas strādā Eiropas sabiedrības interesēs. Politika ir paredzēta, lai novērstu situācijas, kurās var rasties konflikti vai iespaids par konfliktiem, kas: attur no brīvām diskusijām; var būt par pamatu lēmumiem vai darbībām, kuras neatbilst plašas Eiropas sabiedrības vai *EFRAG* interesēm; vai rada iespaidu, ka *EFRAG* ir rīkojusies nepareizi. *EFRAG* padomes locekļi un personāls katru gadu paraksta deklarācijas.

3.2.2. PĀRREDZAMĪBAS NOTEIKUMI

EFRAG kopš tās izveides ir ieviesusi pārredzamu, publisku un pienācīgu procesu, kas laika gaitā ir ticis pilnveidots. Šis pienācīgais process dod iespēju visām dalīborganizācijām no

¹¹ “Vai SFPS standartiem vajadzētu būt “europeiskākiem”?” Filipa Meistada (*Philippe Maystadt*) ziņojums, 2013. gada oktobris.

Eiropas paust savu nostāju, lai *EFRAG* to izskatītu; šāds process nodrošina, ka *EFRAG* nostājas noteikšanā tiek ņemta vērā Eiropā pastāvošā grāmatvedības un ekonomikas modeļu un uzskatu dažādība. Tas ir svarīgi, lai nodrošinātu, ka jaunie SFPS standarti atbilst Eiropas vajadzībām.

EFRAG leģitimitātes pamatā ir pārredzamība, pārvaldība, pienācīgs process (tas var ietvert testēšanas pasākumus uz vietas, ietekmes analīzi un informēšanu), publiskā pārskatatbildība un idejiskā vadība. Pienācīgā procesa ietvaros *EFRAG* publicē nostājas projektus sabiedriskās apspriešanas vajadzībām, veic testēšanas pasākumus uz vietas un cita veida seku izvērtējumus, organizē informēšanas pasākumus (daži no tiem ir īpaši paredzēti finanšu pārskatu lietotājiem) un veic īpašas aptaujas, kā arī publicē rezultātus atsauksmju pārskatos un savu galīgo nostāju. *EFRAG* palīdz noteikt uz pierādījumiem balstītus standartus, veicot kvantitatīvus pētījumus, kas nodrošina informāciju diskusijā par *EFRAG* komentāru vēstulēm un apstiprinājuma ieteikumiem un kas pakāpeniski iegūst arvien lielāku nozīmi *EFRAG* pētnieciskajā darbā.

EFRAG padomes, *EFRAG* tehnisko ekspertu grupas (*EFRAG* TEG) un *EFRAG* standartu noteicēju konsultatīvā foruma (*EFRAG* SNKF) sanāksmes ir publiskas un kopš 2018. gada marta to pārraides ir pieejamas internetā. Sanāksmju darba kārtība un kopsavilkumi tiek publicēti *EFRAG* tīmekļa vietnē. Turklāt publiski pieejami ir *EFRAG* padomes, *EFRAG* TEG un *EFRAG* SNKF sanāksmēm paredzētie darba palīgmateriāli. Kopš 2018. gada marta šo publisko sanāksmju pārraidēm var piekļūt internetā, ļaujot ieinteresētajām personām vērot diskusijas ne tikai reālajā laikā, bet arī pēc tam, kad sanāksmes ir notikušas. *EFRAG* TEG diskusiju pamatā ir informācija, kas saņemta no *EFRAG* SNKF (valstu grāmatvedības standartu noteicēju forums) un *EFRAG* specializētajām darba grupām un padomdevēju grupām.

EFRAG padome regulāri saņem ziņojumus par visām sanāksmēm, kurās piedalās *EFRAG* darbinieki un citas personas (izņemot kārtējās administratīvās sanāksmes). Šie ziņojumi apkopotā veidā tiek iekļauti galīgajos subsīdiju ziņojumos, ko *EFRAG* iesniedz Komisijai.

EFRAG publicē gada pārskatu, kas nodrošina pilnīgu pārredzamību par tās pārvaldības un finanšu struktūru un galvenajām darbībām attiecīgajā gadā. 2018. gada pārskats tika publicēts 2019. gada 25. aprīlī.

Kopumā *EFRAG* pārvaldību raksturo laba pārredzamība attiecībā uz informācijas plūsmu starp galvenajām iesaistītajām personām. *EFRAG* ir arī apliecinājusi savu apņemšanos sadarboties ar Komisiju, lai sasniegtu pārredzamības standartus, kas ir augstāki par tiem, kurus tā piemēroja agrāk. Kā pierādījumu apņemībai izpildīt šo uzdevumu 2019. gada 9. jūlijā *EFRAG* padome apstiprināja *EFRAG* publiskās pārredzamības reģistra politiku, kas paredz publicēt tās tīmekļa vietnē visas padomes priekšsēdētāja, TEG priekšsēdētāja un *EFRAG* izpilddirektora sanāksmes un konferences. Pārredzamības reģistrs sāka darboties 1. septembrī, un pirmā redakcija tiks ievietota tīmekļa vietnē 2019. gada vēlā rudenī. *EFRAG* apsolīja Komisijai, ka uzturēs publisku reģistru savā tīmekļa vietnē un tas tiks regulāri atjaunināts un aptvers kalendāro gadu.

3.2.3. EFRAG PĀRVALDĪBAS STRUKTŪRAS PLAŠA PĀRSTĀVĪBA UN PUBLISKĀ PĀRSKATATBILDĪBA

Kopumā pieeja *EFRAG* pārvaldības struktūrai, veicinot plašu interešu pārstāvību un publisku pārskatatbildību, ir bijusi pozitīva.

EFRAG padome regulāri saņem ziņojumus par visām sanāksmēm, kurās piedalās *EFRAG* darbinieki un citas personas (izņemot kārtējās administratīvās sanāksmes). Šie ziņojumi apkopotā veidā tiek iekļauti galīgajos subsīdiu ziņojumos, ko *EFRAG* iesniedz Komisijai. *EFRAG* ir gatava sadarboties ar Komisiju, lai sasniegtu pārredzamības standartus, kas ir augstāki par tiem, kurus tā piemēro pašreiz, sniedzot plašāku ieskatu *EFRAG* vadības sanāksmēs, kurās piedalās ārējās ieinteresētās personas, saistībā ar *EFRAG* sabiedrisko interešu misiju.

EFRAG savā padomē, tehnisko ekspertu grupā (*EFRAG* TEG), darba grupās un padomdevēju grupās, kā arī Eiropas laboratorijas vadības grupā un tās projektu darba grupās cenšas panākt pienācīgu ģeogrāfisko, profesionālo un dzimumu līdzsvaru. Šīs prasības ir iekļautas *EFRAG* iekšējos noteikumos attiecībā uz maksimālo vienas valstspiederības locekļu skaitu *EFRAG* padomē un *EFRAG* TEG, un šīs prasības tika piemērotas arī pirmās Eiropas laboratorijas vadības grupas izveidē. Turklāt ir noteiktas prasības arī par pienācīgu līdzsvaru profesionālās pieredzes un dzimuma ziņā.

EFRAG padomes locekļus izvirza *EFRAG* dalīborganizācijas saskaņā ar sistēmu, kas izveidota atbilstoši F. Meistada ieteikumiem. *EFRAG* TEG, tās darba grupām un padomdevēju grupām, kā arī Eiropas laboratorijas vadības grupai un tās projektu darba grupām tiek izsludināti un darīti plaši pieejami kandidātu konkursi.

Pieteikumu skaits ievērojami atšķiras, bet jo īpaši pietrūkst sieviešu dzimuma kandidātu un kandidātu no Centrāleiropas un Austrumeiropas. Tomēr *EFRAG* ir spējusi piesaistīt Eiropas laboratorijas vadības grupai un tās projektu darba grupai lielāku sieviešu dzimuma kandidātu un kandidātu no Centrāleiropas un Austrumeiropas skaitu (detalizētu informāciju par situāciju 2018. gada 31. decembrī skatīt 4. papildinājumā).

Tomēr, lai gan šo darbību kopējie rezultāti bija ļoti pozitīvi, joprojām ir daži iebildumi pret spēju aptvert visus Eiropas ieinteresēto personu viedokļu aspektus. *EFRAG* būtu jāturpina rīkoties proaktīvi, apzinot to ieinteresēto personu atsauksmes, kuras ir mazāk iesaistītas *EFRAG* darbā, taču kuras šis darbs ietekmē, vai to ieinteresēto personu grupu atsauksmes, kuras atrodas ārpus *EFRAG* tiešās ietekmes.

3.2.4. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES IESAISTĪŠANĀS AGRĪNĀ POSMĀ

EFRAG veic viedokļu apmaiņu ar Eiropas Parlamenta *ECON* komitejas SFPS pastāvīgo grupu, lai Eiropas Parlamenta deputāti varētu iesaistīties *EFRAG* darbībās un lai viņus regulāri informētu par *EFRAG* galvenajām darbībām visos procesa posmos. Viena sanāksme notika 2018. gada martā, lai apmainītos ar viedokļiem par *EFRAG* darbībām un jo īpaši par 17. SFPS. Eiropas Parlaments 2018. gada 3. oktobrī pieņēma rezolūciju par 17. SFPS.

Viedokļu apmaiņa ar *EFRAG* padomes priekšsēdētāju, *EFRAG* tehnisko ekspertu grupas (*EFRAG* TEG) priekšsēdētāju un *ECON* notika tās publiskajā sanāksmē 2018. gada 17. maijā.

Komisija vienmēr uzaicina *EFRAG* apmeklēt Grāmatvedību regulējošās komitejas sanāksmes, un pēc Komisijas pieprasījuma *EFRAG* katrā sanāksmē informē par notiekošo darbu un sniedz atzinumus par konkrētiem tematiem. Tas ļauj Grāmatvedību regulējošajai komitejai un *EFRAG* apmainīties ar viedokļiem un savlaicīgi sniegt informāciju. Grāmatvedību regulējošā komiteja apspriež apstiprinājuma ieteikuma pieprasījuma vēstules pirms to iesniegšanas *EFRAG*, lai pārliecinātos, ka tiek ņemtas vērā visas Eiropas intereses.

Tas, ka informācija no Parlamenta un Grāmatvedību regulējošās komitejas tiek saņemta jau agrīnā posmā, ļauj *EFRAG* savā komentāru vēstules projektā vai apstiprinājuma ieteikuma projektā iekļaut attiecīgos jautājumus sabiedriskai apspriešanai.

3.2.5. EFRAG FINANSĒŠANAS STRUKTŪRAS DAŽĀDOŠANA UN LĪDZVAROŠANA

EFRAG ir publiski un privāti finansēta organizācija, kas strādā Eiropas sabiedrības interesēs. *EFRAG* juridiskā forma ir AISBL (Beļģijas starptautiskā bezpeļņas organizācija).

EFRAG dalīborganizācijas ir astoņas Eiropas ieinteresēto personu organizācijas, deviņas valstu organizācijas, kā arī Eiropas Komisija.

Dalīborganizāciju naudas līdzekļu iemaksu sadalījums ir norādīts 3. *papildinājumā*.

Papildus naudas līdzekļiem *EFRAG* saņem mantiskus ieguldījumus, ko veic *EFRAG* TEG, *EFRAG* padomes, darba grupu un padomdevēju grupu locekļi, kā arī ieguldījumus bezmaksas norīkojumu veidā.

2019. gadā *EFRAG* vēlas paplašināt savu dalībnieku loku un to ģeogrāfisko pārstāvību. Jo īpaši tā pārskatīs savu finanšu struktūru, lai izveidotu ilgtspējīgu ilgtermiņa finanšu struktūru atbilstoši Accountancy Europe pieprasījumam no 2019. gada samazināt tās dalības iemaksu, un iespējamo finansiālo ietekmi gadījumā, ja Finanšu pārskatu padome, revidentu, grāmatvežu un aktuāru regulators Apvienotajā Karalistē un Īrijā atsauks savu dalību dēļ Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES.

1. SABIEDRĪBAS INTEREŠU UZRAUDZĪBAS PADOME

4.1. DARBĪBU PĀRSKATS

Standartu noteikšanas vispārējā arhitektūra revīzijas, apliecinājuma, ētikas un izglītības jomā sastāv no trīs līmeņu struktūras, ko veido standartu noteikšanas padomes, kuras atbalsta Starptautiskā grāmatvežu federācija (*IFAC*), neatkarīga pārraudzība (*PIOB*) un pārskatatbildība publisko iestāžu uzraudzības struktūrai (*Uzraudzības grupai*).

PIOB ir neatkarīga ārēja struktūra, kas sastāv no desmit locekļiem, ieskaitot tās priekšsēdētāju (Komisija ir izvirzījusi 2 ES locekļus no 10), un tā pārrauga standartu noteikšanu grāmatvežiem revīzijas, ētikas un izglītības jomā. Attiecīgie standarti ir starptautiskie revīzijas standarti (*SRS*), grāmatvežu ētikas standarti un starptautiskie izglītības standarti (*SIS*).

Standartu noteikšanas struktūra izriet no 2003. gada *IFAC* reformām¹², kuras tika izstrādātas, lai reaģētu uz liela mēroga uzņēmumu sabrukumu un finanšu pārskatu sniegšanas un revīzijas nepilnībām daudzās valstīs. Galvenā reforma bija *PIOB* izveide ar mērķi palielināt ieguldītāju un citu personu uzticību, pārtraucot, lai standartu noteikšanas padomju darbības, kas saistītas ar revīziju, pienācīgi atbilstu sabiedrības interesēm.

PIOB vispārējais uzdevums ir nodrošināt, lai tiktu ievērots pienācīgs process, pārraudzība un pārredzamība un tiktu aizsargātas sabiedrības intereses visā procesā, kas ietver revidentiem paredzētu starptautisku standartu ierosināšanu, izstrādi un pieņemšanu Starptautiskās grāmatvežu federācijas satvarā. Tas joprojām ir būtiski, kā to apliecina arī nesenie revīzijas skandāli (piemēram, *Carillion* bankrots Apvienotajā Karalistē).

PIOB arī apstiprina standartu noteikšanas padomju locekļu izvirzīšanu, saskaņo to stratēģijas un darba plānus, uzrauga standartu izstrādi un pārbauda, vai visi sabiedriskajās apspriešanās minētie elementi ir pienācīgi ņemti vērā. Vajadzības gadījumā *PIOB* iesaka pasākumus, lai nodrošinātu, ka standarti faktiski atbilst sabiedrības interesēm.

*PIOB*¹³ 2018. gadā ir regulāri sazinājusies ar standartu noteikšanas padomēm, kuras ir tās pārraudzībā (Starptautisko Revīzijas un apliecinājuma standartu padomi (*International Auditing and Assurance Standards Board — IAASB*), Starptautisko Grāmatvedības izglītības standartu padomi (*International Accounting Education Standards Board — IAESB*) un Starptautisko Grāmatvežu ētikas standartu padomi (*International Ethics Standards Board for Accountants — IESBA*)), to trijām konsultatīvajām padomdevēju grupām, Atbilstības padomdevēju grupu, Izvirzīšanas komiteju un *IFAC* vadību.

PIOB ir arī aktīvi piedalījusies Uzraudzības grupas diskusijās par starptautisko ar revīziju saistīto standartu pašreizējā pārvaldības un pārraudzības modeļa reformu un devusi ieguldījumu “Sabiedrības interešu satvara” izveidē, kura mērķis būtu nodrošināt labāku mehānismu, lai novērtētu, kā sabiedrības intereses tiek ņemtas vērā visā standartu noteikšanas procesā. Par paredzēto reformu ir notikusi plaša sabiedriskā apspriešana¹⁴, ko rīkoja Uzraudzības grupa, un atsauksmes¹⁵ liecina par ieinteresēto personu vidū pastāvošu plašu atbalstu reformai, kura paredzēta, lai palielinātu pārskatatbildību un pārredzamību ar revīziju saistītu standartu noteikšanā. Visas ieinteresēto personu grupas atbalsta arī sabiedrības interešu satvaru, kas ietverts visā standartu noteikšanas procesā.

Galvenie sasniegumi gada laikā bija “ISA 540. Grāmatvedības tāmju revīzija, ieskaitot patiesās vērtības grāmatvedības tāmes un ar tām saistīto informācijas atklāšanu” apstiprināšana, Pārstrukturētā un pārskatītā ētikas kodeksa publicēšana un tā pēdējās daļas

¹² *IFAC* ir privāta struktūra, kas pārstāv grāmatvežus un revidentus visā pasaulē.

¹³ *PIOB* 14. publiskais ziņojums, kas apstiprināts 2018. gadā:

http://www.ipiob.org/media/files/attach/2018PIOB_Report.pdf.

¹⁴ <https://www.iosco.org/>.

¹⁵ https://www.iosco.org/about/monitoring_group/pdf/2018-05-31-Monitoring-Group-Summary-of-Feedback.pdf.

“Pamudinājumi” pabeigšana. Visi *PIOB* 2018. gadā apstiprinātie standarti ir iekļauti turpmākajā tabulā.

PIOB PADOMES SANĀKSME	Standartu noteikšanas padome	STANDARTS
Marts	<i>IESBA</i>	“Starptautiskais profesionālo grāmatvežu ētikas kodekss (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus)” — (“Pārstrukturētais un pārskatītais kodekss”)
Marts	<i>IESBA</i>	“Grozījumi kodeksā attiecībā uz piesardzības pasākumiem”
Jūnijs	<i>IESBA</i>	“Grozījumi kodeksā attiecībā uz pamudinājumu piedāvāšanu un pieņemšanu”
Septembris	<i>IAASB</i>	“Starptautiskie revīzijas standarti — <i>ISA</i> 540 (pārskatīts). Grāmatvedības tāmju un ar tām saistītās informācijas atklāšanas revīzija”
Septembris	<i>IAESB</i>	“Starptautiskais izglītības standarts — <i>IES</i> 7 (pārskatīts). Profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana”

4.2. PĀRVALDĪBA UN PĀRSKATĀTBILDĪBA

PIOB locekļus ieceļ Uzraudzības grupa, kas ir tieši atbildīga par vispārējās pārvaldības pasākumiem starptautisko revīzijas, apliecinājuma, ētikas un izglītības standartu jomā.

Uzraudzības grupa, kuras locekle ir Eiropas Komisija, uzrauga, kā *PIOB* veic savus sabiedrības interešu uzdevumus, jo īpaši attiecībā uz *PIOB* standartu noteikšanas procesa pārraudzību.

Attiecībā uz iespējamo interešu konflikta situāciju *PIOB* locekļiem un darbiniekiem jāievēro *PIOB* Rīcības kodekss. *PIOB* Rīcības kodeksa pirmais princips paredz, ka padomes locekļi un darbinieki nedrīkst iesaistīties nevienā jautājumā, saistībā ar kuru viņu spriedumu var ietekmēt interešu konflikts. Katru gadu katrs padomes loceklis paraksta deklarāciju par interešu konfliktu neesību. Neviens no *PIOB* padomes locekļiem 2018. gadā nav ziņojis par interešu konfliktu.

Kodeksā ir arī noteikts, ka padomes locekļiem un darbiniekiem jārīkojas atbilstoši savam starptautiskas organizācijas dalībnieka statusam, aizsargājot sabiedrības intereses un rīkojoties saskaņā ar integritātes, objektivitātes un rīcības brīvības principiem.

4.3. 2018. GADA NORISES FINANSĒJUMA DAŽĀDOŠANAS JOMĀ

PIOB finansējums tiek veidots tā, lai saglabātu tās faktisko neatkarību un priekšstatu par tās neatkarību. Šā sabiedrības interešu mērķa sasniegšanā stabilu finansējuma avotu pareiza dažādošana palīdzētu ne tikai saglabāt finansējuma nepārtrauktību, bet arī garantēt *PIOB* neatkarību. Finansējuma avotu dažādošanas nozīmīgums tika atzīts jau Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (*International Federation of Accountants — IFAC*) 2003. gada

reformā, kas ir pamats pašreizējai starptautisko standartu noteikšanas sistēmai, kuras daļa ir arī *PIOB*.

Kopš *PIOB* izveides 2005. gadā līdz pat 2010. gadam, kad darbību sāka Kopienas finansējuma programma, kas izveidota ar Lēmumu Nr. 716/2009/EK, tās vienīgā finansētāja bija *IFAC* (izņemot dažus mantiskus ieguldījumus, ko veica Spānija (piemēram, Madrides biroja īre, kas 2018. gadā tika novērtēta 128 154 EUR apmērā)).

Līdzekļi, kas attiecīgajā gadā saņemti no *IFAC*, veido maksimālo garantēto iemaksu, kura *PIOB* ir pieejama neatkarīgi no jebkādam papildu darbībām no *IFAC* puses. Ar iemaksām, ko veic nevis *IFAC*, bet citas organizācijas, tiek aizstāta un tādējādi samazināta *IFAC* iemaksa attiecīgajā gadā. Optimālā gadījumā *IFAC* finansējuma daļai būtu jābūt mazākai par pusi no *PIOB* gada izdevumu kopsummas, taču atrast citus publiskā sektora sponsorus ir ļoti grūti.

ES ir otrs lielākais *PIOB* līdzekļu devējs. 2017. gadā *PIOB* ieņēmumi (naudas līdzekļi un ieguldījumi natūrā) sasniedza 1 784 154 EUR. *IFAC* nodrošināja 1 059 807 EUR jeb 59,40 %, bet ES iemaksas bija 325 000 EUR jeb 18,21 %.

2018. gadā *PIOB* ieņēmumi (naudas līdzekļi un ieguldījumi natūrā) sasniedza 1 825 620 EUR, un ES iemaksas bija 331 000 EUR jeb 18,13 %. *IFAC* iemaksāja 1 135 302 EUR jeb 62,18 %.

Organizāciju naudas līdzekļu iemaksu sadalījums ir norādīts 5. *papildinājumā*.

Regulas 9. panta 5. punktā ir noteikts, ka, ja attiecīgajā gadā *IFAC* finansējums pārsniedz divas trešdaļas no *PIOB* kopējā gada finansējuma, Komisijai ir jāierosina attiecīgajā gadā ierobežot tās gada iemaksas, lai summa nepārsniegtu 300 000 EUR. 2018. gadā (tāpat kā 2014.–2016. gadā) tas nav noticis. Tādējādi — tā kā *IFAC* finansējums nav sasniedzis regulā noteikto izšķirošo robežvērtību (66,66 %) — Komisijai nav jāpārskata savas 2018. gadā veiktās iemaksas *PIOB* budžetā.

5. SECINĀJUMI

Savienības finansējuma programma 2018. gadā joprojām ir pilnībā pamatota saistībā ar ES centieniem izveidot Kapitāla tirgu savienību un saglabāt finanšu stabilitāti. Trīs finansējuma saņēmēji (*EFRAG*, *SFPS* fonds un *PIOB*) ir bijuši atbilstīgi gada darba programmai, kas izklāstīta Komisijas 2018. gada Īstenošanas lēmuma pielikumā. Šajā ziņā nav iemesla apšaubīt programmas atbilstību pašreizējā finanšu plāna atlikušajam periodam.

Attiecībā uz *EFRAG* Komisija ir jo īpaši atzinīgi novērtējusi visaptverošo seku izvērtējumu, ko *EFRAG* sāka, lai atbalstītu turpmāko apstiprinājuma ieteikumu par 17. *SFPS* “*Apdrošināšanas līgumi*”, un tās būtisko nozīmi, ietekmējot diskusiju *IASB* ietvaros par pētniecības projektu *Finanšu instrumenti ar pašu kapitāla iezīmēm*. Turklāt Eiropas Korporatīvo pārskatu laboratorijas izveidošana pēc Komisijas pieprasījuma nozīmē šīs grupas pilnvaru loģisku paplašināšanu, lai sniegtu vērtīgu informāciju Eiropas Komisijai par paraugpraksi nefinanšu pārskatu jomā.

Attiecībā uz SFPS fondu Starptautisko grāmatvedības standartu padome veica pasākumus, lai novērstu bažas, kas radās 17. SFPS pirmsieviešanas posmā, atliekot ieviešanas datumu un paredzētos grozījumus šajā standartā. Saistībā ar informācijas atklāšanu par ilgtspēju un nodokļu pārredzamību fonds plāno izmantot juridiski nesaistošu pieeju vadības komentāru projekta ietvaros par finanšu pārskatiem. Visbeidzot, fonda finansējuma sadalījums 2018. gadā liecina par to, ka atšķirība starp finanšu iemaksām un jurisdikcijas pārstāvību pilnvaroto padomē un IASB padomē ir vēl vairāk palielinājusies, pasliktinot jau tā nelīdzsvaroto situāciju ar īpaši mazu finansējuma daļu no reģiona “Amerikas”, kas 2018. gadā papildus samazinājās par 10 %.

PIOB neatkarīgās pārraudzības funkcija ir paredzēta, lai ieguldītājiem un citām personām apliecinātu, ka ar revīziju saistīto standartu noteikšana notiek sabiedrības interesēs. Lai gan *PIOB* sastāvs un uzdevumi nākamajos gados varētu mainīties saskaņā ar Uzraudzības grupas sāktu reformu procesu, neatkarīga pārraudzība joprojām būs viena no nākotnes pārvaldības modeļa galvenajām iezīmēm. Turklāt tikmēr būtu jāturpina centieni dažādot *PIOB* finansējumu.

1. papildinājums. SFPS darbību kopsavilkums 2018. gadā

Standarts	IASB izdošanas datums	Piemērošanas datums	Publicēšanas datums <i>Oficiālajā Vēstnesī</i>
Grozījumi 2. SFPS “Skaidrojumi par akciju maksājumu klasifikāciju un noteikšanu”	20.6.2016.	1.1.2018.	27.2.2018.
SFPS standartu ikgadējie uzlabojumi 2014.–2016. gada ciklam	8.12.2016.	1.1.2017.	8.2.2018.
22. SFPSIK “Darījumi un avansa atlīdzība ārvalstu valūtā”	8.12.2016.	1.1.2018.	3.4.2018.
Grozījumi 40. SGS “Ieguldījuma īpašuma pārvietošana”	8.12.2016.	1.1.2018.	15.3.2018.
17. SFPS “Apdrošināšanas līgumi”	18.5.2017.	1.1.2021.	
23. SFPSIK “Nenoteiktība attiecībā uz ienākumu nodokļa režīmu”	7.6.2017.	1.1.2018.	24.10.2018.
9. SFPS “Finanšu instrumenti” grozījumi “Priekšlaicīgas atmaksas elementi ar negatīvu kompensāciju”	12.10.2017.	1.1.2019.	26.3.2018.
Grozījumi 28. SGS “Ilgttermiņa līdzdalība asociētos uzņēmumos un kopuzņēmumos”	12.10.2017.	1.1.2019.	11.2.2019.
Ikgadējie uzlabojumi 2015.–2017. gada ciklam	12.12.2017.	1.1.2019.	15.3.2019.
Grozījumi 19. SGS “Plāna grozījumi, samazinājums vai norēķins”	7.2.2018.	1.1.2019.	14.3.2019.
Grozījumi SFPS ietvertajās atsaucēs uz konceptuālajām pamatnostādnēm	29.3.2018.		
Grozījumi 3. SFPS “Uzņēmējdarbības definīcija”	22.10.2018.		
Grozījumi 1. SGS un 8. SGS “Būtiskuma definīcija”	31.10.2018.		

Dotāciju pieteikumos norādītie projekti	2017	2018	2019	Komentāri
Labākas komunikācijas projekts				
Primārie finanšu pārskati	Darba plāns	Darba plāns	Darba plāns	Primārā finanšu pārskata struktūras un satura mērķtiecīga uzlabošana.
Informācijas atklāšanas iniciatīva — informācijas atklāšanas principi	Darba plāns	Diskusiju dokuments — 30.3.2017.	Projekta kopsavilkums publicēts 2019. gada martā	Pētniecības projekts paredzēts, lai uzlabotu informācijas atklāšanas prasības.
Informācijas atklāšanas iniciatīva — būtiskuma definīcija (1. SGS un 8. SGS grozījums)		Dokumenta projekts — 14.9.2017.	Izdots 31.12.2018.	Projekts pabeigts.
Informācijas atklāšanas iniciatīva — mērķtiecīga standartu līmeņa pārskatīšana par informācijas atklāšanu			Darba plāns	Projekts izstrādāts, lai pārbaudītu informācijas atklāšanas prasības 13. SFPS “Patiesās vērtības noteikšana” un 19. SGS “Darbinieku pabalsti” attiecībā pret jaunajiem norādījumu principiem, ko noteikusi IASB.

Informācijas atklāšanas iniciatīva — grāmatvedības politika			Darba plāns	Projekts izstrādāts, lai uzlabotu informācijas atklāšanu par grāmatvedības politiku, piemērojot būtiskuma principu.
Pētniecības projekti				
Kopīgi kontrolēta uzņēmējdarbības apvienošana	Darba plāns	Darba plāns	Darba plāns	Mērķis ir samazināt atšķirības grāmatvedībā, kas attiecas uz kopīgi kontrolētām uzņēmējdarbības apvienošanām.
13. SFPS pēcieviešanas pārbaude		Darba plāns	Projekta kopsavilkums publicēts 2018. gada decembrī	Pārbaudes mērķis bija novērtēt 13. SFPS “Patiesās vērtības noteikšana” ietekmi uz finanšu pārskatu sniegšanu. Tā sākās 2017. gadā ar informācijas pieprasīšanu.
Diskonta likme	Darba plāns	Darba plāns	Projekta kopsavilkums publicēts 2019. gada februārī	Pētniecības plāns par diskonta likmes izmantošanu visos SFPS standartos. Projekts tika slēgts 2017. gada martā. Pētījumu kopsavilkums gaidāms 2018. gadā.
Dinamiska riska pārvaldība	Darba plāns	Darba plāns	Darba plāns	Makrolīmeņa riska ierobežošanas pētniecības plāns, kura mērķis ir izstrādāt grāmatvedības modeli, kas paredzēts, lai sniegtu pārskatu par riska ierobežošanas un dinamiska riska pārvaldības ietekmi. Diskusiju dokuments gaidāms 2019. gadā.
Finanšu instrumenti	Darba	Darba plāns	Diskusiju	Skaidrojums par to, kā sniegt informāciju par finanšu

ar pašu kapitāla iezīmēm	plāns		dokuments 2018. gada jūnijā	instrumentiem ar saistību un pašu kapitāla iezīmēm. Mērķis ir izskaidrot 32. SGS “Finanšu instrumenti” prasības — prezentācija
Nemateriālā vērtība un tās samazinājums	Darba plāns	Darba plāns	Darba plāns	Pētniecības projekts, lai nodrošinātu nemateriālās vērtības samazinājuma savlaicīgu atzīšanu. Mērķis ir uzlabot 36. SGS prasības.
Akciju maksājums	Darba plāns	Pabeigts	Projekta kopsavilkums 2018. gada oktobrī	Projekts pabeigts.
Likmju regulēšanas pasākumi	Darba plāns	Darba plāns	Darba plāns	Projekta mērķis ir uzskaitīt likmju regulēšanas ietekmi, ja uzņēmumu cenu politika tiek regulēta.
Konceptuālās pamatnostādnes	Dokumenta projekts — 28.5.2015.	Procesā	Izdots 2018. gada martā	Projekts pabeigts.
Ieguves darbības			Darba plāns	Pētniecības projekts, lai apsvērtu uzlabojumus 6. SFPS “Minerālresursu izpēte un novērtēšana”.
Saglabāšanas projekti — grozījumi ar šauru darbības jomu				
Grāmatvedības politika un grāmatvedības aplēses (8. SGS grozījumi)		Dokumenta projekts — 12.9.2017.	Darba plāns	Skaidrojums par atšķirību starp grāmatvedības politiku un aplēsēm.
Grāmatvedības politikas izmaiņas (8. SGS grozījums)		Darba plāns	Dokumenta projekts — 26.3.2018.	Paredzēts, lai pazeminātu neizpildāmības sliekšni attiecībā uz brīvprātīgu izmaiņu retrospektīvu piemērošanu grāmatvedības politikā.

Atlīdzības izmaksu pieejamība (14. SFPSIK grozījumi)		Darba plāns	Darba plāns	Skaidrojums par to, kad trešām personām ir tiesības pieņemt konkrētus lēmumus par uzņēmuma definētu pabalstu plānu.
Saistību klasifikācija (1. SGS grozījums)		Dokumenta projekts — 10.2.2015.	Darba plāns	Skaidrojums par atjaunojamu parādu klasifikāciju. Grozījums gaidāms 2019. gadā.
Uzņēmējdarbības definīcija (3. SFPS grozījums)		Darba plāns	Izdota 22.10.2018.	Skaidrojums par atšķirību starp jēdzienu “uzņēmējdarbība” un “aktīvu portfelis” definīcijām.
Maksa 10 procentu apmērā par atzīšanas pārtraukšanas pārbaudi (9. SFPS grozījums)		Darba plāns	Darba plāns	Skaidrojumi par maksām un izmaksām, kas jāņem vērā, novērtējot finanšu saistību atzīšanas pārtraukšanu.
8. SFPS uzlabojumi — darbības segmenti		Dokumenta projekts — 29.3.2017.	Projekta kopsavilkums 2019. gada februārī	Projekts pabeigts pēc atsauksmēm, kas saņemtas, apspriežot dokumenta projektu.
16. SGS — ieņēmumi pirms paredzētās lietošanas		Dokumenta projekts — 20.6.2017.	Darba plāns	Grozījums, lai aizliegtu atskaitīt pārdošanas ieņēmumus no pamatlīdzekļu objekta izmaksām.
Nodokļi patiesās vērtības noteikšanā (41. SGS grozījumi)			Darba plāns	Grozījums paredzēts, lai sašaurinātu 12. SGS paredzētā pašreizējā atbrīvojuma darbības jomu, proti, neatzīt atliktos nodokļus pēc tam, kad sākotnēji tikuši atzīti aktīvi vai saistības.

IBOR reforma un tās ietekme uz finanšu pārskatiem			Darba plāns	Projekts paredzēts, lai novērstu IBOR reformas ietekmi uz finanšu pārskatiem.
Apgrūtināši līgumi — līguma izpildes izmaksas (37. SGS grozījums)			Dokumenta projekts — 13.12.2018.	Projekts paredzēts, lai precizētu “obligāto izmaksu” definīciju, nosakot, vai līgums ir apgrūtināošs.
Pensiju pabalsti, kas ir atkarīgi no aktīvu rentabilitātes			Darba plāns	Pētniecības projekts, lai apsvērtu iespēju grozīt 19. SGS “Darbinieku pabalsti” attiecībā uz pensiju pabalstiem, kas ir atkarīgi no aktīvu rentabilitātes.
Meitasuzņēmums kā pirmreizējs standartu pieņēmējs (1. SFPS grozījumi)			Darba plāns	1. SFPS precizējums attiecībā uz kumulatīvās pārrēķina korekcijas aprēķināšanu pēc tam, kad meitasuzņēmums pirmo reizi pieņēmis SFPS.

2. papildinājums. SFPS fonda 2018. gada finansējuma sadalījums

SFPS fonda finansējuma sadalījums						
Finanšu devēji	Iemaksas, 2018. gads	Iemaksas, 2017. gads	Iemaksas, 2016. gads	Pilnvaroto skaits	Attīstība pie nemainīga valūtas kursa	
					2018/2017	2017/2016
Starptautiski revīzijas uzņēmumi	24,0 %	34,7 %	31,3 %		-31,8 %	-0,3 %
Eiropas Komisija	18,5 %	16,5 %	15,6 %		2,0 %	2,0 %
ES dalībvalstis	17,3 %	15,9 %	15,4 %	7	-4,0 %	1,0 %
Āzija un Okeānija	32,7 %	25,6 %	29,0 %	8	7,4 %	-2,4 %
Amerikas	6,1 %	5,8 %	6,6 %	6	-10,8 %	-17,0 %
Āfrika	0,6 %	0,5 %	1,2 %	1	0,0 %	-53,3 %
Citi	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0	-15,7 %	-2,4 %
Kopā				22	-9,7 %	-2,1 %

Avots: SFPS fonds.

3. papildinājums. EFRAG 2018. gada finansējuma sadalījums

IEMAKSAS	000 EUR		
	2018	2017	2016
Eiropas ieinteresēto personu organizācijas			
<i>Accountancy Europe</i>	300	300	300
<i>BUSINESSEUROPE</i>	125	125	125
<i>INSURANCE EUROPE</i>	75	75	75
<i>European Banking Federation (EBF)</i>	75	75	75
<i>European Savings and Retail Banking Group (ESBG)</i>	75	75	75
<i>European Association of Co-operative Banks (EACB)</i>	75	75	75
<i>European Federation of Accountants and Auditors for SMEs (EFAA)</i>	25	25	25
<i>European Federation of Financial Analysts Societies (EFFAS)</i>	15	15	15
Kopā	765	765	765
Valstu organizācijas			
Francija	350	350	350
Vācija	350	350	350
Apvienotā Karaliste	350	350	350
Itālija	290	290	290
Zviedrija	100	100	100
Dānija	50	50	50
Nīderlande	50	50	50
Spānija	50	50	0

Luksemburga	10	15	15
Kopā	1600	1605	1555
Eiropas Komisija ¹⁶	2885	2593	2432
IEMAKSAS KOPĀ	5250	4963	4752

Avots: EFRAG.

¹⁶ Dotāciju piešķirumi 2019. gada 31. jūlijā (pagaidu informācija par 2018. gada dotāciju piešķirumiem).

4. papildinājums. Informācija par dzimumu līdzsvaru *EFRAG* 2018. gada 31. decembrī

Grupa	Vīriešu īpatsvars	Sieviešu īpatsvars	Centrāleiropas un Austrumeiropas pārstāvju īpatsvars	Valstspiederību skaits
EFRAG padome	76 %	24 %	0 %	
EFRAG TEG	87 % (no 2019. gada 1. aprīļa — 81 %)	13 % (no 2019. gada 1. aprīļa — 19 %)	6 % (no 2019. gada 1. aprīļa — 0 %)	10 (no 2019. gada 1. aprīļa — 8)
EFRAG TEG darba grupas un padomdevēju grupas	79 %	21 %	2 %	No 6 līdz 14
Eiropas laboratorijas vadības grupa	59 %	41 %	12 %	13
Eiropas laboratorijas projekta darba grupa	52 %	48 %	13 %	13

Avots: *EFRAG*.

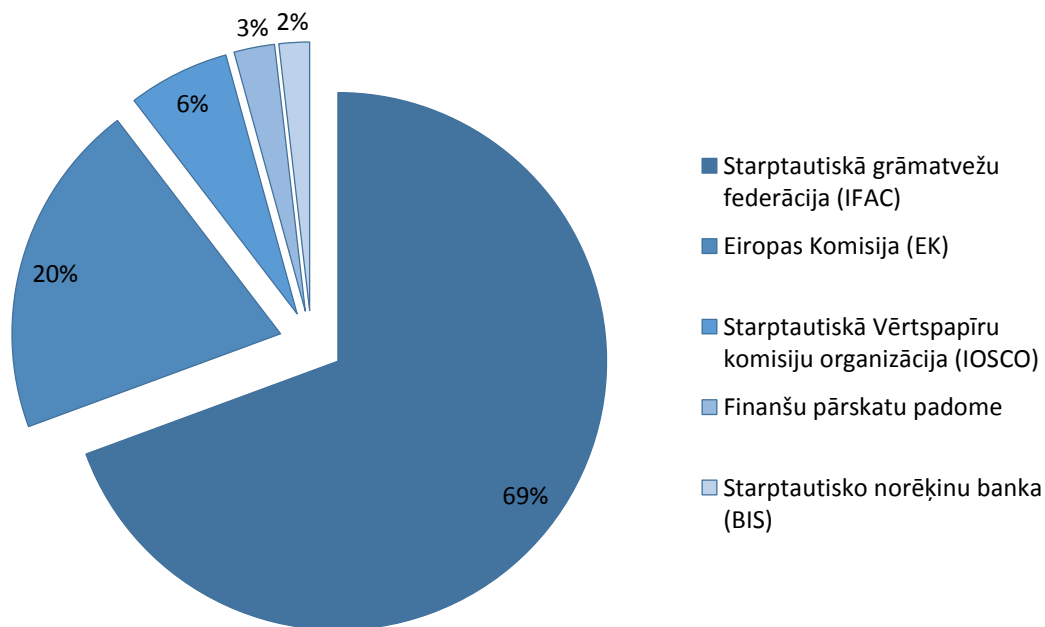
5. papildinājums

PIOB budžeta dažādošana

PIOB 2012. gadā ciešā sadarbībā ar Uzraudzības grupu un *IFAC* veica līdzekļu piesaistes pasākumus. Tā rezultātā turpmākajos gados *PIOB* izdevās dažādot finansējuma bāzi, kas ietver ne tikai *IFAC*, bet arī citus finansējuma avotus. *PIOB* 2018. gadā saņēma iemaksas 1 636 302 EUR apmērā no šādiem finanšu devējiem:

- Starptautiskā Grāmatvežu federācija — 1 135 302 EUR
- Eiropas Komisija — 331 000 EUR
- Starptautiskā Vērtspapīru komisiju organizācija (*IOSCO*) — 100 000 EUR
- Finanšu pārskatu padome — 40 000 EUR
- Starptautisko norēķinu banka — 30 000 EUR

2018. gada iemaksas %

Pielikums

Programmas starpposma novērtējums

1. KOPSAVILKUMS

Šajā pielikumā ir iekļauts finansējuma programmas starpposma novērtējums, lai atbalstītu īpašas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā. Tajā novērtēta programmas virzība uz tās mērķu sasniegšanu laikposmā no 2014. līdz 2019. gadam.

Tajā novērtēta programmas vispārējā piemērotība un saskanība, tās izpildes efektivitāte un finansējuma saņēmēju darba programmas efektivitāte — kopumā un atsevišķi — attiecībā uz Regulas (ES) Nr. 258/2014 2. pantā minētā mērķa sasniegšanu, lai uzlabotu iekšējā tirgus efektīvu darbību, atbalstot pārskatāmu un neatkarīgu starptautisko finanšu pārskatu un revīzijas standartu izstrādi.

Novērtējumā tiek secināts, ka finansējuma programma pārskata periodā ir devusi ieguldījumu izvirzītā mērķa sasniegšanā un tā joprojām ir gan būtiska, ņemot vērā izmaiņas Eiropas korporatīvo pārskatu satvarā, gan arī saskaņota ar citām Eiropas Savienības politiskajām prioritātēm.

Tomēr starpposma novērtējumā tiek apzinātas arī jaunas problēmas, kas radušās saistībā ar Eiropas Rīcības plānu ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai, un tām būs nepieciešama stingrāka ilgtspējas ietekmes pārbaude *EFRAG* apstiprināšanas darbību ietvaros. Tādējādi tas atsvērtu to, ka SFPS fonds savos apsvērumos par SFPS standartu noteikšanu ņem vērā tikai ziņošanu par finanšu rādītājiem, neveicot obligātu novērtējumu par SFPS plašāko ietekmi uz ekonomiku vai ilgtspēju.

Starpposma novērtējumā tiek norādīts, ka šis jaunais politikas mērķis jau ir paplašinājis *EFRAG* apstiprināšanas un pētniecības darbību jomu — tā nesen pēc Komisijas pieprasījuma īstenoja divus lielus ad hoc projektus, lai novērtētu SFPS standartu ietekmi uz ilgtermiņa ieguldījumiem pašu kapitālā un apzinātu iespējamus uzlabojumus nolūkā veicināt ieguldījumu darbību ilglaicīgumu. Attiecībā uz *PIOB* Komisijas dienesti norāda uz nepieciešamību dažādot finansējuma bāzi.

Noslēgumā Komisijas dienesti secina, ka pašreizējais ES līdzfinansējums līdz šim ir attaisnojis cerības un tas būtu jā saglabā arī nākamajā daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam. Tam jo īpaši būtu jānodrošina atbilstošs finansējums, lai *EFRAG* varētu izpildīt savu jauno papildu uzdevumu ilgtspējas jomā.

2. IEVADS

2.1. STARPPOSMA NOVĒRTĒJUMA MĒRĶIS

Regulas (ES) Nr. 258/2014 9. panta 8. punktā ir noteikts, ka Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par Savienības programmas sasniegumiem, lai atbalstītu īpašas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam. Šajā ziņojumā novērtē vismaz programmas *vispārējo piemērotību* un *saskanību*, tās izpildes *efektivitāti* un finansējuma saņēmēju darba programmu *efektivitāti* — kopumā un *atsevišķi* —, atbalstot pārskatāmu un neatkarīgu starptautisko finanšu pārskatu un revīzijas standartu izstrādi.

2.2. EIROPAS SAVIENĪBAS PROGRAMMA ĪPAŠU DARBĪBU ATBALSTAM REVĪZIJAS UN FINANŠU PĀRSKATU JOMĀ

Programma līdzfinansē trīs organizāciju — Starptautisko Finanšu pārskatu standartu fonda (SFPS fonds), Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (*European Financial Reporting Advisory Group — EFRAG*) un Sabiedrības interešu uzraudzības padomes (*Public Interest Oversight Board — PIOB*) — darbības. Tā palīdz sasniegt Savienības politikas mērķus, kas saistīti ar finanšu pārskatiem un revīzijām. SFPS fonds izstrādā starptautiskos finanšu pārskatu standartus (SFPS), iesaistot Starptautisko grāmatvedības standartu padomi (*IASB*), savukārt *EFRAG* sniedz Eiropas Komisijai apstiprinājuma ieteikumus par jauniem vai grozītiem standartiem un uzrauga *IASB* veiktās standartu noteikšanas darbības, lai nodrošinātu Eiropas interešu aizsardzību. *PIOB* veic pārraudzību pār trim standartu noteikšanas padomēm, saņemot atbalstu no Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (*IFAC*) revīzijas, apliecinājuma, izglītības un ētikas jomā.

Finanšu pārskatu jomā programma papildina SGS regulu, kurā ir noteikts, ka uzņēmumiem, kuru vērtspapīri tiek kotēti ES regulētā tirgū, ir jāsagatavo savi konsolidētie finanšu pārskati saskaņā ar starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Programmai ir piešķirts finansējums 57 007 000 EUR apmērā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam šādā sadalījumā:

- SFPS fonds: 31 632 000 EUR
- *EFRAG*: 23 134 000 EUR
- *PIOB*: 2 241 000 EUR

Finansējumu trim finansējuma saņēmējiem piešķir kā darbības dotācijas, kuras izmanto tiešā pārvaldībā gada darba programmu ietvaros.

2.3. PROGRAMMAS MĒRĶI

Finanšu pārskatu jomā galvenie darbības mērķi, kas izklāstīti Regulas (ES) Nr. 258/2014, ar ko izveido programmu, apsvērumos, ir šādi:

- uzņēmumu grāmatvedības salīdzināmības un pārredzamības nodrošināšana visā Savienībā;
- starptautiski izmantoto grāmatvedības standartu konverģences veicināšana, lai gala rezultātā izveidotu vienotu grāmatvedības standartu kopumu;
- Savienības interešu pienācīgas ņemšanas vērā nodrošināšana starptautisko standartu noteikšanas procesā. Šajās interesēs būtu jāietver jēdziens “prudenciāla pieeja”, jā saglabā prasība sniegt patiesu un skaidru priekšstatu un jāņem vērā standartu ietekme uz finanšu stabilitāti un ekonomiku;
- finansējuma saņēmēju finansiālās neatkarības no privātā sektora un ad hoc avotiem palielināšana, tādējādi nostiprinot to spējas un darbības ticamību;
- procesa, kura rezultātā tiek pieņemti starptautiskie revīzijas standarti, un citu Starptautiskās grāmatvežu federācijas darbību sabiedrības interesēs pārraudzība;
- pārredzamības un ieinteresēto personu iesaistes veicināšana standartu noteikšanas un apstiprināšanas procesā¹⁷.

2.4. SAVIENĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA

Komisija ir atbildīga par Eiropas Savienības programmas darba programmu saturu, lai atbalstītu īpašas darbības revīzijas un finanšu pārskatu jomā.

Tomēr saskaņā ar SFPS fonda statūtiem Starptautisko grāmatvedības standartu padomei ir pilnīga rīcības brīvība izstrādāt un īstenot savu tehnisko darba kārtību, konsultējoties ar fonda pilnvarotajiem un konsultatīvo padomi un reizi piecos gados rīkojot sabiedrisko apspriešanu. Tas nozīmē, ka Eiropas Komisija var tikai ievērot *IASB* noteikto darba programmu.

Katru gadu Komisija Savienības programmas īstenošanu, kā arī piešķirto dotāciju izmantošanu uzrauga šādā veidā:

- (i) gatavojot gada ziņojumus par SFPS fonda, *EFRAG* un *PIOB* finansējuma saņēmēju darbībām; un
- (ii) pieņemot ikgadējos finansēšanas lēmumus, kuros tā sniedz finansējuma saņēmēju darba programmu novērtējumu, pamatojoties uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kas paredzēti Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 (“Finanšu regula”) 110. pantā.

¹⁷ Regulas (ES) Nr. 258/2014 15. apsvērums.

3. STARPPOSMA NOVĒRTĒJUMA DARBĪBAS JOMA

Starpposma novērtējumā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 258/2014 9. panta 8. punktu ir aplūkoti šādi jautājumi:

- **efektivitāte** — cik sekmīga ir bijusi katra individuālā finansējuma saņēmēja vispārējā programma un darba programma to mērķu sasniegšanā vai virzībā uz tiem?
- **piemērotība** — vai programmas mērķi joprojām ir būtiski attiecībā uz to pilnīgumu (jaunas vajadzības) vai precizitāti (izmaiņas vajadzībās vai to izzušana)?
- **saskanība** — cik lielā mērā programma ir saskaņota ar citām ES politikām un vai ir neatbilstības starp finansējuma saņēmēju veiktajām darbībām?

Novērtējuma pamatā ir šādi datu avoti:

- gada ziņojumi, kā arī apliecinājoši dokumenti, kurus finansējuma saņēmēji katru gadu iesniedz Eiropas Komisijai;
- dati un informācija, ko Komisija apkopojusi dažādās Uzraudzības padomes sanāsmēs, kurās tā piedalās kā novērotāja, lai apspriestu un precizētu finansēšanas jautājumus;
- finansējuma saņēmēju finanšu pārskati un revidentu ziņojumi;
- apmeklējumi triju finansējuma saņēmēju telpās, lai pārbaudītu viņu finanšu sistēmas un kontroles pasākumus;
- ES satvara atbilstības pārbaude saistībā ar informāciju, kas uzņēmumiem jāpublicē 2019. gadā;
- Regulas (EK) Nr. 1606/2002 (“SGS regulas”) novērtējums 2015. gadā¹⁸;
- Savienības programmas *ex-ante* novērtējums 2012. gadā¹⁹.

Metode

Šis novērtējums atbilst Regulas (ES) Nr. 258/2014 9. panta 8. punkta prasībām. Tas aptver laikposmu no 2014. gada līdz 2019. gadam, bet ne atlikušo periodu (t. i., līdz 2020. gada beigām).

Ziņojumā ir izmantota retrospektīva metode. Tajā netiek izskatītas iespējamās politikas alternatīvas. Tas tika izstrādāts ietekmes novērtējuma ietvaros, atbalstot Komisijas priekšlikumu par Vienotā tirgus programmu 2021.–2027. gadam²⁰.

¹⁸ COM(2015) 301 final.

¹⁹ COM(2012) 782 final.

²⁰ SWD(2018) 320 final, 8. pielikums.

4. NOVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

4.1. VISPĀRĒJĀS PROGRAMMAS EFEKTIVITĀTE

Tā kā detalizēti paveiktā darba novērtējumi ir iekļauti Komisijas gada ziņojumos, šīs iedaļas mērķis ir sniegt ieskatu par to, vai SFPS fonda, *EFRAG* un *PIOB* darbības turpināja sekmēt programmas mērķu sasniegšanu novērtējuma periodā.

Galvenie konstatējumi

Finansējuma programma ļāva trim finansējuma saņēmējiem izstrādāt standartus, kas palielina finanšu informācijas par finanšu instrumentiem, ieņēmumu atzīšanu un nomas līgumiem pārskatāmību un salīdzināmību. SFPS fonda sākotnējais projekts “Labāka komunikācija” ir piemērs tam, kādā veidā arī turpmāk uzlabot salīdzināmību, stiprinot konsekvenci galveno darbības rādītāju noteikšanā un finanšu pārskatu iesniegšanā.

Programma sekmēja SFPS vispārēju atzīšanu par augstas kvalitātes grāmatvedības standartu kopuma paraugu.

EFRAG ir sniegusi Eiropas Komisijai kvalitatīvus apstiprinājuma ieteikumus par jauniem vai grozītiem standartiem, un tā uzrauga *IASB* veiktās standartu noteikšanas darbības, lai aizsargātu Eiropas intereses. Šajā saistībā Savienības programma ir veicinājusi *EFRAG* spēju stiprināšanu veikt ES mēroga ietekmes novērtējumus par jauno SFPS standartu plašāko ekonomisko ietekmi.

Attiecībā uz finansējuma saņēmēju finansiālo neatkarību — to finansējuma avotu dažādošana ir palielinājusi šo finansējuma saņēmēju darbības ticamību un tehniskās spējas. Tomēr mērķis nodrošināt tādus valstu finansēšanas režīmus, kas būtu proporcionāli katras valsts iekšzemes kopproduktam, lai finansētu SFPS fondu, nav sasniegts. F. Meistada reformas īstenošana ir paplašinājusi *EFRAG* klientūru un sekmējusi labāku koordināciju starp Eiropas ieinteresētajām personām finanšu pārskatu jomā.

Finansējuma saņēmēji SFPS fonds un *EFRAG* ir ieviesuši stingrus pienācīga procesa noteikumus un gatavojas izveidot pārredzamības reģistrus.

Attiecībā uz *PIOB* ES dotācija ir palīdzējusi piesaistīt citus publiskā sektora sponsorus un nodrošināt minimālu neatkarību no *IFAC* un revidentu profesijas.

4.2. FINANSĒJUMA SAŅĒMĒJU INDIVIDUĀLĀ EFEKTIVITĀTE

SFPS fonds

4.2.1. SFPS FONDA GALVENIE SASNIEGUMI

Pēc sabiedriskās apspriešanas Starptautisko grāmatvedības standartu padomes izveidotās darba programmas 2015.–2020. gadam mērķis ir uzlabot un atbalstīt pašreizējo standartu

ieviešanu un uzlabot veidu, kādā informācija tiek atklāta finanšu pārskatos. Laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam SFPS fonds izdeva četrus galvenos standartus, tostarp 15. SFPS “*Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*”, 9. SFPS “*Finanšu instrumenti*”, 16. SFPS “*Noma*” un 17. SFPS “*Apdrošināšanas līgumi*”. Turklāt 2018. gada decembrī, pamatojoties uz SFPS fonda uzturēto taksonomiju, Eiropas Komisija pieņēma regulatīvu tehnisko standartu par Eiropas vienotā elektroniskā ziņošanas formāta (ESEF) specifikāciju, saskaņā ar kuru, sākot no 2020. gada, to vērtspapīru emitentiem, kuri ir iekļauti ES regulētā tirgus sarakstā, ir jā sagatavo SFPS finanšu pārskati iXBRL formātā.

4.2.2. CIK EFEKTĪVS LĪDZ ŠIM IR BIJIS SFPS FONDS IZVIRZĪTO MĒRĶU SASNIEGŠANĀ VAI VIRZĪBĀ UZ TIEM?

Galvenie konstatējumi

Uzņēmumu grāmatvedības salīdzināmības un pārredzamības nodrošināšana visā Savienībā

Komisijas 2015. gada ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par Regulas (EK) Nr. 1606/2002 (“SGS regula”) novērtējumu tika secināts, ka SFPS ieviešana Eiropas Savienībā ir uzlabojusi finanšu pārskatu pārredzamību, uzlabojot kvalitāti un informācijas atklāšanu, kā arī ir palielinājusi šo finanšu pārskatu salīdzināmību nozaru ietvaros un starp tām.

Laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam SFPS fonds izdeva būtiskus standartus un īstenoja pētniecības projektus, kuru mērķis bija uzlabot SFPS finanšu pārskatu salīdzināmību un pārredzamību.

15. SFPS “*Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*” tika izdots 2014. gada maijā un grozīts 2015. gadā, lai sniegtu papildu skaidrojumus un atvieglotu tā operacionālo ieviešanu. Sākotnējais standarts tika izstrādāts kopīgi ar ASV Finanšu grāmatvedības standartu padomi, lai racionalizētu vienu ieņēmumu atzīšanas modeli, kas būtu piemērojams visiem līgumiem ar klientiem, un precizētu iepriekšējo standartu 8. SGS “*Ieņēmumi*” un 11. SGS “*Būvlīgumi*” prasības, paredzot papildu norādījumus ieviešanai. Šis standarts ir piemērojams Eiropā kopš 2018. gada 1. janvāra, un ir paredzams, ka tas uzlabos salīdzināmību starp SFPS un ASV vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem (GAAP) un vienlaikus sekmēs konsekventu ieviešanu uzņēmumos, pamatojoties uz ieviešanas norādījumiem.

9. SFPS “*Finanšu instrumenti*” ir izstrādāts, lai uzlabotu kreditēšanas instrumentu uzskaites procedūru un nodrošinātu paredzamo kredītaudējumu savlaicīgu atzīšanu, ieviešot uz nākotni vērstu vērtības samazinājuma modeli. Tā mērķis ir arī labāk saskaņot riska ierobežošanas uzskaites prasības ar uzņēmumu riska pārvaldības praksi, vienlaikus uzlabojot informācijas atklāšanu. Paredzams, ka tas samazinās tās informācijas apjomu, kas nav GAAP informācija, un uzlabos finanšu instrumentu izmantošanas pārredzamību riska mazināšanas nolūkā. Šis standarts ir piemērojams gada periodam, kas sākas pēc 2018. gada 1. janvāra.

16. SFPS “*Nomas līgumi*” būtiski paplašina to nomas līgumu darbības jomu, kuriem

nomnieka finanšu pārskatos ir nepieciešama atsevišķa nomas aktīvu un pasīvu atzīšana. Šis standarts tika izstrādāts, lai stiprinātu piesaistīto finanšu līdzekļu salīdzināmību starp uzņēmumiem un to naudas plūsmu pārredzamību, kas rodas no nomas līgumiem. Obligātā piemērošana Eiropā sākās 2019. gada 1. janvārī.

17. SFPS “*Apdrošināšanas līgumi*” mērķis ir nodrošināt saskaņotu uzskaites procedūru apdrošināšanas līgumiem, tādējādi būtiski uzlabojot finanšu pārskatu salīdzināmību apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrībās. Šis standarts paredz arī izmantot pašreizējās aplēses un savlaicīgi atzīt paredzamos zaudējumus, lai uzlabotu pārredzamību attiecībā uz apdrošināšanas līgumos ietvertajiem apdrošināšanas un finanšu riskiem. Tā mērķis ir arī racionalizēt ieņēmumu atzīšanas modeli, kas līdzīgs 15. SFPS, lai uzlabotu dažādu nozaru salīdzināmību.

Visbeidzot, SFPS fonds projekta “Labāka komunikācija” ietvaros apsver iespējamus uzlabojumus SFPS finanšu pārskatu sniegšanā, lai uzlabotu darbības rādītāju salīdzināmību. IASB priekšlikumu sabiedriskā apspriešana paredzēta 2019. gadā.

Tādēļ Komisijas dienesti uzskata, ka SFPS fonda standartu noteikšanas darbības ir veicinājušas finanšu pārskatu pārredzamības un salīdzināmības uzlabošanu, tādējādi sekmējot ES kapitāla tirgus efektīvu darbību.

Starptautiski izmantoto grāmatvedības standartu konverģences veicināšana, lai gala rezultātā izveidotu vienotu grāmatvedības standartu kopumu

Laikā no 2014. līdz 2018. gadam SFPS starptautiskā izmantošana un atzīšana turpināja paplašināties — tika iekļautas vēl 30 papildu jurisdikcijas, galvenokārt Āfrikā, kurās bija nepieciešams izmantot SFPS standartus. 2018. gada aptaujā, ko SFPS fonds rīkoja attiecībā uz SFPS standartu izmantošanu visā pasaulē, tika uzsvērts, ka no 166 aptaujātajām jurisdikcijām 87 % ir noteikta prasība izmantot SFPS vismaz publiski atbildīgos uzņēmumos. Tomēr dažos lielākajos kapitāla tirgos (Japānā un Amerikas Savienotajās Valstīs) SFPS netiek prasīti, bet ir atļauti tikai savas valsts vai ārvalstu emitentiem, turpretī citas lielākās valstis, piemēram, Ķīna un Indija, ir ieviesušas tikai valsts grāmatvedības standartu konverģences programmu attiecībā uz SFPS, un tā, iespējams, nenodrošina pilnīgu atbilstību IASB izdotajiem standartiem. Turklāt, lai gan IASB un FASB kopīgā standartu noteikšanas programma ir panākusi būtisku konverģenci ieņēmumu atzīšanas un nomas līgumu jomā, tā ir pārtraukta attiecībā uz finanšu instrumentiem un apdrošināšanas līgumiem.

Līdz ar to, neraugoties uz dažiem ierobežojumiem, šī Savienības programma ir veicinājusi SFPS starptautisku atzīšanu par pasaules mēroga paraugmodeli finanšu pārskatu jomā.

Savienības interešu pienācīgas ņemšanas vērā nodrošināšana starptautisko standartu noteikšanas procesā. Šajās interesēs būtu jāietver jēdziens “prudenciāla pieeja”, jāsaņem prasība sniegt patiesu un skaidru priekšstatu un jāņem vērā standartu ietekme uz finanšu stabilitāti un ekonomiku.

Saskaņā ar SFPS fonda statūtiem Starptautisko grāmatvedības standartu padomei ir pilnīga rīcības brīvība izstrādāt un īstenot savu tehnisko darba kārtību, konsultējoties ar fonda pilnvarotajiem un konsultatīvo padomi un reizi piecos gados rīkojot sabiedrisko apspriešanu. Eiropas Savienība ir pārstāvēta SFPS fondā tikai kā Uzraudzības padomes locekle un kā Standartu konsultatīvās padomes novērotāja, un tas nozīmē, ka tai nav tiešas ietekmes uz izvēlēm, kas saistītas ar standartu noteikšanu.

Tādēļ Eiropas ieinteresēto personu viedokļi ir jāpaziņo saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas SFPS fonda Pienācīga procesa rokasgrāmatā, kurā jo īpaši ir noteikts pienākums Starptautisko grāmatvedības standartu padomei gūt ieskatu par tās standartu noteikšanas priekšlikumu iespējamo ietekmi un publicēt katra dokumenta projekta vai galīgā standarta seku izvērtējumu. Tomēr Pienācīga procesa rokasgrāmatas prasības ir vērstas uz finanšu pārskatu uzlabošanu un iespējamo atbilstības nodrošināšanas izmaksu novērtēšanu gan attiecībā uz lietotājiem, gan sagatavotājiem, neņemot vērā plašāko SFPS ietekmi uz finanšu stabilitāti, ekonomiku vai ilgtspēju.

2013. gadā SFPS fonds izveidoja padomdevēju struktūru (Seku izvērtējuma konsultatīvo grupu), lai palīdzētu IASB stiprināt seku izvērtējuma metodiku. Šajā saistībā tika gūti zināmi panākumi “Seku izvērtējumā”, kas atbalstīja 16. SFPS “*Noma*” izdošanu un kur īpaši tika ņemti vērā ekonomiski apsvērumi par šā standarta ietekmi uz uzņēmumu izmaksām aizņēmumu jomā, parādu nolīgumiem (pamatojoties uz EFRAG veikta pētījuma konstatējumiem), banku reglamentējošām kapitāla prasībām un mazāku uzņēmumu piekļuvi finansējumam. 2019. gadā SFPS fonds sāka sabiedrisko apspriešanu Pienācīga procesa rokasgrāmatas pārskatīšanas ietvaros, ierosinot precizēt, ka seku izvērtējums ir nepārprotami jāiekļauj visā IASB standartu noteikšanas procesā, un izvērtēt iespējamus ieguvumus, ko attiecībā uz ilgtermiņa finanšu stabilitāti sniedz jaunie SFPS standarti. Tomēr tas neuzliek padomei pienākumu novērtēt finanšu pārskatu sniegšanā veikto izmaiņu iespējamo plašāko ekonomisko vai cita veida ietekmi.

Saistībā ar patiesa un skaidra priekšstata principu IASB 2018. gada martā publicēja pārskatītās finanšu pārskatu sagatavošanas konceptuālās pamatnostādnes, kas padomei sniedz juridiski nesaistošus norādījumus par SFPS standartu izstrādi. Lai gan Eiropas Savienība šīs konceptuālās pamatnostādnes nav apstiprinājusi, tās nosaka noderīgas finanšu informācijas kvalitatīvās pazīmes un tādējādi sniedz konceptuālu pamatojumu, kas sekmē patiesa un skaidra priekšstata principu. Pārskatītajās pamatnostādnēs paskaidrots, ka sniegtajai informācijai būtu jāpalīdz lietotājiem novērtēt vadībai uzticēto uzņēmuma saimniecisko resursu pārvaldību, un norādīts, ka piesardzības prasības (kas definētas kā piesardzīga rīcība, izdarot spriedumus nenoteiktības apstākļos) sekmē finanšu pārskatu ticamību.

Finansējuma saņēmēju finansiālās neatkarības no privātā sektora un ad hoc avotiem palielināšana, tādējādi nostiprinot to spējas un darbības ticamību

SFPS fonda resursu attīstība					
Summas miljonos GBP	2018	2017	2016	2015	2014
Saņemtā finansējuma iemaksa	22,0	25,1	24,1	21,3	22,6
Ieņēmumi no publikācijām	8,6	6,6	6,1	5,8	5,5
Neto ienākumi	2,9	8,7	3,2	2,7	3,7
Iemaksas no starptautiskiem grāmatvedības uzņēmumiem	5,4	8,7	7,7	7,0	6,4
Vidējais darbinieku skaits	142	134	137	139	136

SFPS fonda finansējuma sadalījums					
Finanšu devēji	2018	2017	2016	2015	2014
Starptautiski grāmatvedības uzņēmumi	24,0 %	34,7 %	31,3 %	33,0 %	28,5 %
Eiropas Komisija	18,5 %	16,5 %	15,6 %	15,4 %	13,6 %
ES dalībvalstis (izņemot Apvienoto Karalisti)	13,6 %	12,4 %	11,9 %	12,6 %	12,7 %
Apvienotā Karaliste	3,6 %	3,5 %	3,5 %	4,1 %	3,8 %
Eiropas Savienība kopā	35,8 %	32,4 %	31,0 %	32,2 %	30,2 %
Āzija un Okeānija	32,7 %	25,6 %	29,0 %	25,2 %	24,5 %
Amerikas	6,1 %	5,8 %	6,6 %	7,9 %	15,0 %
Āfrika	0,6 %	0,5 %	1,2 %	0,9 %	0,8 %
Citi	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	1,0 %

SFPS fonda finansējumu galvenokārt iegūst no brīvprātīgām valstu iemaksām (parasti tās nosaka procentos no iekšzemes kopprodukta) un starptautiskiem grāmatvedības uzņēmumiem. Šis mehānisms rada fonda ieņēmumu nepastāvību. Tādējādi paziņoto kopējo iemaksu stabilitāte laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam aizēno būtisku Amerikas Savienoto Valstu iemaksu samazinājumu (no 15 % 2014. gadā uz 6,1 % no kopējā finansējuma 2018. gadā), ko daļēji kompensē palielinātais Eiropas Savienības (no 13,5 % uz 18,5 %) un Ķīnas (no 8 % uz 11 %) finansiālais atbalsts. Laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam fonds pastāvīgi ziņoja par pozitīviem ieņēmumiem, tādējādi nostiprinot savu finansiālo stāvokli ar 21 miljonu GBP uzkrāto rezervi. Tas arī ievērojami palielināja tā pašradītos ieņēmumus no publikācijām un licencēšanas darbībām. Tomēr fonds joprojām ir atkarīgs no starptautisko grāmatvedības tīklu iemaksām, lai nodrošinātu rentablu finansiālo stāvokli.

Pārredzamības un ieinteresēto personu iesaistes veicināšana standartu noteikšanas un apstiprināšanas procesā

Komisijas dienestu 2015. gada darba dokumentā, kas pamatoja ziņojumu par Regulas (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu novērtējumu, tika konstatēts, ka SFPS fonds darbojas saskaņā ar labi izstrādātām un pārredzamām procedūrām attiecībā uz standartu noteikšanas darbībām²¹. Šo procedūru pārskats ir sniegts Komisijas gada ziņojumā par SFPS fonda darbību. 2013. gada februārī tika pieņemta būtiski pārstrādāta fonda Pienācīga procesa rokasgrāmatas redakcija.

Laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam pienācīgā procesa prasības gandrīz nemainījās. Tomēr IASB pabeidza otro un trešo SFPS standartu pēcieviešanas pārbaudi ar 3. SFPS “*Uzņēmējdarbības apvienošana*” un 13. SFPS “*Patiesās vērtības noteikšana*”. Šajās pārbaudēs tika konstatētas dažas ieviešanas problēmas, kas radās no 3. SFPS, jo īpaši attiecībā uz nemateriālās vērtības uzskaites sarežģītību, kā arī dažas bažas par 13. SFPS informācijas atklāšanas prasībām. Minētās problēmas pašlaik tiek risinātas ar mērķtiecīgiem pētniecības projektiem, kas iekļauti fonda darba plānā. SFPS fonda pilnvarotie 2017. gadā pasūtīja ārēju pētījumu par ieinteresēto personu viedokli par fondu. Rezultāti liecināja, ka fonds tiek augsti vērtēts par tā neatkarību un pārredzamību²².

Attiecībā uz pārredzamības reģistriem — sākot no 2019. gada decembra, SFPS fonds reizi ceturksnī publicēs ieinteresēto personu iesaistes reģistru. Šis reģistrs aptvers visus IASB padomes locekļu kontaktus ar ārējām personām, kas ilgst vairāk nekā 30 minūtes.

EFRAG

4.2.3. EFRAG GALVENIE SASNIEGUMI

No 2014. līdz 2018. gadam EFRAG īstenoja iekšēju reformu saskaņā ar 2013. gada oktobra F. Meistada ziņojuma ieteikumu, un tā tika pabeigta 2016. gada jūlijā, kad Žans Pols Gozess tika iecelts par EFRAG padomes priekšsēdētāju. EFRAG turpināja arī gatavot apstiprināšanai nepieciešamos novērtējumus par to, vai SFPS atbilst SGS regulā noteiktajiem tehniskajiem kritērijiem, tostarp patiesa un skaidra priekšstata principam, un arī uzlaboja savus novērtējumus par to, vai ar jaunām vai ierosinātām finanšu pārskatu sniegšanas prasībām tiek atbalstīts sabiedrības labums. Īpaši jāpiemin šādi galvenie sasniegumi:

- EFRAG darbs pie apstiprinājuma ieteikuma par 17. SFPS “*Apdrošināšanas līgumi*”, veicot padziļinātu ietekmes analīzi, kuras pamatā bija paplašināta izpēte par 11 apdrošinātāju lietām, vienkāršota gadījumu izpēte ar 49 apdrošinātājiem un lietotāju informēšana;
- apstiprinājuma ieteikums par 16. SFPS “*Noma*” 2017. gadā;

²¹ SWD(2015) 120 final, 58. lpp.

²² <https://www.ifrs.org/-/media/feature/groups/trustees/ifrs-reputation-research-report-jul-2017.pdf?la=en>.

- *EFRAG* ietekmes analīze (izmēģinājuma kārtā) par *IASB* diskusiju dokumentu Finanšu instrumenti ar pašu kapitāla iezīmēm (*FICE*);
- pētniecības projekts par 9. SFPS ietekmi uz *ilgtermiņa ieguldījumiem*; un
- Eiropas laboratorijas izveide 2018. gada septembrī, lai ņemtu vērā tās darbību un ietekmi uz norisēm korporatīvo pārskatu sniegšanas, digitalizācijas un ilgtspējīgas finansēšanas jomās.

2019. gadā līdz šim *EFRAG* darba programmu lielā mērā ir noteikusi *IASB* standartu noteikšanas darba kārtība. *EFRAG* apstiprināšanas darbība joprojām ir nozīmīga, jo īpaši ņemot vērā *IASB* lēmumu apsvērt 17. SFPS grozījumus, saskaņā ar kuriem *EFRAG* būs pienākums sagatavot komentāru vēstules par grozījumiem, vienlaikus ņemot vērā arī ietekmi uz standarta apstiprinājuma ieteikuma projektu. Turklāt tā turpina aktīvi piedalīties Ilgtspējīgas izaugsmes rīcības plānā, veicot izpēti pasākumus par pašu kapitāla instrumentu uzskaites procedūru, lai identificētu iespējamās alternatīvas uzskaites procedūras veidus pašu kapitāla un pašu kapitāla instrumentu portfeļu patiesās vērtības noteikšanai. Visbeidzot, *EFRAG* cieši seko līdzī *IASB* pētniecības darbībām saistībā ar nemateriālo vērtību un vērtības samazināšanos, finanšu pārskatu sniegšanu un informācijas atklāšanas prasībām.

2018. gadā izveidotā Eiropas korporatīvā laboratorija stimulēs jauninājumus korporatīvo pārskatu jomā, ņemot vērā Eiropas Komisijas rīcības plānu ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai. Pēc 2018. gada decembrī izsludinātā kandidātu konkursa tika izveidota pirmā šā projekta darba grupa, un tā sāka darbu 2019. gada februārī.

4.2.4. CIK EFEKTĪVA LĪDZ ŠIM IR BIJUSI EFRAG IZVIRZĪTO MĒRĶU SASNIEGŠANĀ VAI VIRZĪBĀ UZ TIEM?

Pat ja to ir grūti pilnībā izteikt ar izmērāmiem rādītājiem, *EFRAG* ir guvusi būtiskus panākumus, īstenojot pilnvaras sniegt respektējamus ieteikumus Eiropas Komisijai un pārstāvēt Eiropas viedokli finanšu pārskatu jomā starptautiskā mērogā.

Galvenie konstatējumi

Savienības interešu aizsardzība

EFRAG līdz šim sasniegto darbības rezultātu kvalitāte un ietekme liecina par šīs grupas veikto darbību augsto kvalitāti. Pēdējo piecu gadu laikā *EFRAG* ir sniegusi pilnīgus sabiedriskā labuma novērtējumus un ietekmes analīzi par galvenajiem standartiem. *EFRAG* pētnieciskajam darbam ir bijusi būtiska nozīme Eiropas ieguldījumā starptautisko grāmatvedības standartu izstrādē, ņemot vērā ieinteresēto personu prioritātes. Pēdējo desmit gadu laikā *EFRAG* ir publicējusi vairāk nekā 700 dokumentu, lai uzlabotu SFPS. Ieinteresētās personas ir apstiprinājušas *EFRAG* vērtību un efektivitāti.

ES ietekme uz IASB standartu noteikšanu

EFRAG kvalitatīvais pienācīgais process, kura pamatā ir uz pierādījumiem balstīta pētniecības programma, gatavība apspriesties un jau no paša sākuma izrādītā atsaucība visos *IASB*

projektos noteikti ir palielinājusi tās ietekmi debatēs par starptautisko finanšu pārskatu sniegšanu novērtētajā laikposmā. Papildus ieguldījumam IASB darba kārtībā, EFRAG ir veikusi arī lielu pašiniciatīvas darbu, sniedzot iespēju pārdomāt standartu noteikšanas un finanšu pārskatu sniegšanas turpmāko virzību. EFRAG ir spējusi nodrošināt, ka Eiropas īpašie apstākļi tiek pienācīgi ņemti vērā, pirms IASB pieņem būtiskus lēmumus. EFRAG darba projekti par dinamisko riska pārvaldību²³ un nemateriālās vērtības uzskaiti²⁴ ir ļoti piemēri tam, kāda ir EFRAG ietekme uz IASB (pat ja to ietekmē IASB vēl nav veikusi konkrētas standartu noteikšanas darbības).

EFRAG neatkarība

EFRAG finansēšanas struktūras pamatā ir privāta un publiska finansējuma modelis, un lielāko daļu iemaksu nodrošina Eiropas Komisija. Piecu gadu laikā tikai Eiropas Komisijas finansējums ir nedaudz mainījies. Tas nepārsniedz 60 % attaisnoto izdevumu, bet faktiskās izmaksas, ko deklarē EFRAG, katru gadu atšķiras, tādējādi izmainot kopējo finansējumu. Valstu organizāciju iemaksas veido aptuveni trešdaļu no kopējā EFRAG finansējuma. 82 % šīs summas nodrošina četras dalībvalstis, bet tām nav bijusi dominējoša ietekme pār EFRAG. Jaunā pārvaldības struktūra un finansējuma dažādošana, kas izrietēja no F. Meistada reformas, kopumā darbojas ļoti, un tā ir palielinājusi uzticību un reputāciju, nemazinot organizācijas neatkarību.

EFRAG pārredzamības veicināšana un pārvaldības uzlabošana

Šī joma tiek nepārtraukti uzlabota. EFRAG veikto pasākumu vispārējie rezultāti attiecībā uz pārredzamību un pārvaldību bija ļoti pozitīvi.

Galvenie konstatējumi

- ✓ EFRAG padome visus savus secinājumus pieņēma vienprātīgi bez vajadzības veikt balsošanu.
- ✓ Publiskā pienācīgā procesa pārredzamība tika vēl vairāk pilnveidota.
- ✓ Lietotāju komitejas, kā arī EFRAG padomes un EFRAG TEG sastāva lielāka dažādība gan ģeogrāfiskā, gan profesionālā ziņā nodrošina to, ka EFRAG pienācīgi ņem vērā daudzus dažādos skatpunktus.
- ✓ Grupas locekļu snieguma un efektivitātes ikgadējais pārskats, kuru pārrauga EFRAG pilnsapulce, pierāda, ka pārvaldības struktūra kopumā darbojas ļoti.
- ✓ Ar interešu konfliktiem saistītas problēmas netika konstatētas.
- ✓ Visas EFRAG padomes, EFRAG tehnisko ekspertu grupas (EFRAG TEG) un EFRAG standartu noteicēju konsultatīvā foruma (EFRAG SNKF) sanāksmes kopš 2018. gada marta ir publiskas un tiek pārraidītas internetā.

²³ “Dinamiskā riska pārvaldība — kā bankas pārvalda procentu likmju riskus?” 2017. gada janvāris.

²⁴ “Nemateriālās vērtības samazināšanās pārbaude — vai to var uzlabot?” 2018. gada marta atsauksmes ziņojums.

- ✓ Darba kārtība, sanāksmju kopsavilkumi un svarīgu sanāksmju darba palīgmateriāli tiek publicēti *EFRAG* tīmekļa vietnē.
- ✓ *EFRAG* publicē nostāju projektus sabiedriskās apspriešanas vajadzībām, veic testēšanas pasākumus uz vietas un citu veidu seku izvērtējumus, kā arī organizē informēšanas pasākumus.
- Tomēr saglabājas divas atrunas:
 - par spēju aptvert visu ieinteresēto personu (piemēram, mazo lietotāju) viedokli Eiropā;
 - par obligāto pārredzamības reģistru par sanāksmēm ar ārējām ieinteresētajām personām, kas vēl nav izveidots, bet jau tiek gatavots.

PIOB

4.2.5. PIOB GALVENIE SASNIEGUMI

Visā periodā *PIOB* cieši sadarbojās ar tās pārraudzībā esošajām standartu noteikšanas padomēm, to trim konsultatīvajām padomdevējām grupām, Atbilstības padomdevēju grupu, Izvirzīšanas komiteju un *IFAC* vadību. *PIOB* būtiskais ieguldījums saasināja diskusijas par jaunu starptautisku revīzijas standartu izstrādi un tādējādi veicināja tādu standartu izstrādi, kuri vairāk atbilst sabiedrības interesēm nekā bez minētā ieguldījuma.

4.2.6. CIK EFEKTĪVA LĪDZ ŠIM IR BIJUSI PIOB IZVIRZĪTO MĒRĶU SASNIEGŠANĀ VAI VIRZĪBĀ UZ TIEM?

ES dotācija *PIOB* ir bijusi nepieciešama, lai nodrošinātu minimālu neatkarību no *IFAC* un revīzijas profesiju kopumā.

4.3. VAI PROGRAMMAS MĒRĶI JOPROJĀM IR BŪTISKI ATTIECĪBĀ UZ TO PILNĪGUMU (JAUNAS VAJADZĪBAS) VAI PRECIZITĀTI (IZMAIŅAS VAJADZĪBĀS VAI TO IZZUŠANA)?

Galvenie konstatējumi

Programmas mērķi lielākoties paliek spēkā, lai gan šķiet, ka vienota starptautisko grāmatvedības standartu kopuma izveide īstermiņā un vidējā termiņā vairs nav iespējama. Tomēr Komisijas dienesti uzskata, ka SFPS standartu starptautiskas atzīšanas nodrošināšana joprojām ir izdevīga uzņēmumiem, kuri vēlas piesaistīt kapitālu ārvalstu jurisdikcijās vai veic nozīmīgu pārrobežu darbību. Turklāt nepieciešamība uzlabot kapitāla tirgu sadales efektivitāti ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai liecina, ka ir jānodrošina *EFRAG* ilgtermiņa finansējums, lai tā varētu veikt SFPS standartu ilgtspējas novērtējumus un sekmēt paraugpraksi korporatīvo pārskatu un nefinanšu informācijas jomā.

Uzņēmumu grāmatvedības salīdzināmības un pārredzamības nodrošināšana visā Savienībā

Finansējuma programmas būtiskums galvenokārt izriet no SGS regulas, kas tika pieņemta 2002. gadā ES finanšu pārskatu stratēģijas ietvaros. Komisijas 2000. gada paziņojumā

Padomei un Eiropas Parlamentam²⁵ tika uzsvērts, ka pašreizējās grāmatvedības direktīvas neatbilst to uzņēmumu vajadzībām, kuri vēlas piesaistīt kapitālu Eiropas vai starptautiskos vērtspapīru tirgos, jo grāmatvedības pieejas ir atšķirīgas saistībā ar to, ka grāmatvedības direktīvas paredz izvēles iespējas, kā arī to, ka ieviešanas līmeņi visā ES ir dažādi.

Šajā saistībā Regulas (EK) Nr. 1606/2002 (“SGS regula”) 2015. gada novērtējumā tika uzsvērts, ka SFPS ir uzlabojuši ES kapitāla tirgu efektivitāti, padarot uzņēmumu finanšu pārskatus pārredzamākus un vieglāk salīdzināmus. Turklāt kopš 2013. gada grāmatvedības direktīvas nav grozītas, savukārt ES saskaņā ar SGS regulu ir pieņēmusi jaunus SFPS standartus — 15. SFPS “*Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*”, 9. SFPS “*Finanšu instrumenti*” un 16. SFPS “*Noma*”. Līdz ar to SFPS standarta kā vienota grāmatvedības standartu kopuma nozīmīgums uzņēmumiem, kuri iekļauti regulētā tirgus sarakstā, ir vēl vairāk palielinājies, salīdzinot ar grāmatvedības direktīvām. Tādēļ Komisijas dienesti nolēmj, ka Eiropas finansējuma programmas mērķi paliek spēkā.

Starptautiski izmantoto grāmatvedības standartu konverģences veicināšana, lai gala rezultātā izveidotu vienotu grāmatvedības standartu kopumu

Ņemot vērā iepriekšējā iedaļā izklāstītos ierobežojumus attiecībā uz efektivitāti un jo īpaši Starptautisko grāmatvedības standartu padomes un ASV Finanšu grāmatvedības standartu padomes kopīgās standartu noteikšanas programmas pārtraukšanu, mērķi izveidot vienotu starptautisko grāmatvedības standartu kopumu paredzamā nākotnē nešķiet sasniedzami. Tomēr 2016. gadā Amerikas Savienoto Valstu Vērtspapīru un biržas komisija atļāva aptuveni 525 ārvalstu emitentiem (no tiem aptuveni 125 bija ES emitenti²⁶) iesniegt gada finanšu pārskatus, kas sagatavoti saskaņā ar SFPS, un tas veicināja SFPS starptautisko pieņemšanu citās jurisdikcijās. Turklāt mērķis veicināt grāmatvedības standartu konverģenci joprojām ir svarīgs tām jurisdikcijām, kuras ir izvēlējušās būtiski tuvināt savus valsts grāmatvedības standartus SFPS, piemēram, Ķīnas Tautas Republikai.

Līdz ar to Komisijas dienesti atzīst, ka turpmāks progress SFPS izmantošanā tuvākajā laikā ir maz ticams. Tomēr SFPS starptautiskās atzīšanas nodrošināšana joprojām ir izdevīga tiem ES uzņēmumiem, kuri vēlas piesaistīt kapitālu ārvalstu jurisdikcijās vai veic plašu ārvalstu darbību jurisdikcijās, kur ir nepieciešams vai atļauts piemērot SFPS.

Savienības interešu pienācīgas ņemšanas vērā nodrošināšana starptautisko standartu noteikšanas procesā

Šis politikas mērķis tieši izriet no izvēles deleģēt atbildību par finanšu pārskatu sniegšanas prasību noteikšanu neatkarīgai nevalstiskai organizācijai bez tiešas pārskatatbildības pret Eiropas Savienību. SFPS fonda pārvaldība tiek balstīta uz stingri proporcionālu dalību Pilnvaroto padomē un Starptautisko grāmatvedības standartu padomē, pamatojoties uz ģeogrāfiskiem kritērijiem. 2015. gadā fonds rīkoja sabiedrisko apspriešanu par tā pārvaldības ģeogrāfisko sadalījumu. Dažas ieinteresētās personas, tostarp Eiropas Komisija, apgalvoja, ka dalībnieku sastāvam būtu jāatspoguļo pienākums pieņemt SFPS un fondam piešķirtā finansējuma relatīvā daļa. Tomēr fonds atkārtoti apstiprināja, ka dalībai jābūt reprezentatīvai

²⁵ COM(2000) 359 final.

²⁶ <https://www.sec.gov/divisions/corpfin/internatl/foreigngeographic2015.pdf>.

attiecībā uz pasaules kapitāla tirgiem un jāievēro ģeogrāfiskā līdzsvara prasības, lai saglabātu līdzvērtīgu pārstāvību Āzijas un Okeānijas, Eiropas un Amerikas starpā.

Tādējādi, ņemot vērā to, ka nav notikusi virzība uz tādas pārvaldības struktūras izveidi, kas atbilstu SFPS faktiskajai izmantošanai jurisdikcijās un to iemaksām fonda finansējumā, Komisijas dienesti uzskata, ka politikas mērķis nodrošināt piemērotāku pārraudzību attiecībā uz fonda darbību joprojām ir būtisks gan pirms pieņemšanas, gan visā standartu noteikšanas procesā. Tas jo īpaši nozīmē, ka *EFRAG* pilnvaras augstākā līmenī ietekmēt debates par starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem joprojām ir programmas stūrakmens, lai ar kvantitatīviem ietekmes novērtējumiem varētu sekmēt uz pierādījumiem balstītu standartu noteikšanu.

Finansējuma saņēmēju finansiālās neatkarības no privātā sektora un ad hoc avotiem palielināšana, tādējādi nostiprinot to spējas un darbības ticamību

Novērtētajā periodā SFPS fonds pastāvīgi ziņoja par peļņu un uzkrātajām rezervēm, kas bija pietiekamas, lai varētu segt 15 mēnešu pamatdarbības izdevumus²⁷. Tas arī palielināja fonda kārtējos pašradītos ieņēmumus no licencēšanas līgumiem. Tomēr SFPS fonda pilnvarotajiem neizdevās izveidot stabilu iemaksu veikšanas sistēmu, kuras pamatā būtu jurisdikciju iekšzemes kopprodukts. Tādēļ lielākā daļa fonda finansējuma joprojām ir atkarīga no brīvprātīgā ikgadējā finansējuma. Turklāt šajā laikposmā ASV Vērtspapīru un biržas komisija pārtrauca savu finansiālo atbalstu fondam, tādējādi palielinot relatīvo finansējuma daļu no starptautiskajiem grāmatvedības tīkliem, kas 2015.–2017. gadā veidoja gandrīz trešdaļu no fonda kopējā finansējuma un 2018. gadā sasniedza 24 %²⁸.

Attiecībā uz *EFRAG* — tās finansējuma un pārvaldības struktūras dažādošana, kas izrietēja no F. Meistada reformas, ir palielinājusi uzticību *EFRAG* kā organizācijai, kas darbojas Eiropas sabiedrības interesēs. Līdz šim tam ir bijusi pozitīva ietekme uz to, kā *EFRAG* ietekmē SFPS. Patlaban šīs grupas finansēšanas struktūra galvenokārt balstās uz ES un valstu organizāciju iemaksām, kas veido 85 % no tās finanšu resursiem. Tomēr līdz ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES un iespējamo Apvienotās Karalistes regulatora (*FRC*) dalības atsaukšanu *EFRAG* finansiālā neatkarība kļūs būtiskāka, lai nodrošinātu tās spēju pildīt savus uzdevumus.

Attiecībā uz *PIOB* finansēšanas avoti ir dažādoti, un būtiskas iemaksas veic *IFAC*, bet nepārsniedzot divu trešdaļu robežu, kā noteikts regulā.

Līdz ar to Komisijas dienesti kopumā uzskata, ka finansējuma saņēmēju finansiālās neatkarības nodrošināšana joprojām ir būtisks mērķis.

Procesa, kura rezultātā tiek pieņemti starptautiskie revīzijas standarti, un citu Starptautiskās grāmatvežu federācijas darbību sabiedrības interesēs pārraudzība.

PIOB ir atbildīga par starptautisko standartu noteikšanas pienācīga procesa uzraudzību revīzijas, apliecinājuma, izglītības un ētikas jomā.

Starptautiskos revīzijas standartus tieši vai netieši izmanto visās ES dalībvalstīs. Pareizi funkcionējoša *PIOB* ir nepieciešama, lai pārraudzītu standartu noteikšanas padomes,

²⁷ Saskaņā ar fonda 2018. gada finanšu pārskatiem.

²⁸ Šis samazinājums 2018. gadā lielā mērā izrietēja no jaunas licencēšanas kārtības, kuras rezultātā tiek atzīti licencēšanas ieņēmumi, nevis brīvprātīgas finanšu iemaksas.

nodrošinot to, ka jauni vai grozīti standarti tiek izstrādāti sabiedrības interesēs, t. i., reaģējot uz ieinteresēto personu vajadzībām, pārskatatbildīgi un pārredzami, kā arī saskaņojot revīzijas profesijas prioritātes ar visu ieinteresēto personu prioritātēm (tostarp ieguldītāju un citu finanšu pārskatu lietotāju prioritātēm).

Pārredzamības un ieinteresēto personu iesaistes veicināšana standartu noteikšanas un apstiprināšanas procesā

Komisijas dienesti uzskata, ka patiesa un pārredzama apspriešanās ar ieinteresētajām personām joprojām ir standartu noteikšanas un apstiprināšanas procesu stūrakmens, nodrošinot to, ka visu Eiropas ieinteresēto personu viedokļi tiek pienācīgi ņemti vērā visos finansējuma saņēmēju pienācīgā procesa posmos.

Vai ir radušās jaunas vajadzības?

Komisijas dienesti ir apzinājuši divas galvenās jaunās vajadzības saistībā ar Savienības programmu — pieaugošu pieprasījumu pēc elektroniskas piekļuves finanšu informācijai un nepieciešamību uzlabot kapitāla tirgu sadales efektivitāti, lai finansētu ilgtspējīgu izaugsmi.

Pieprasījums pēc elektroniskas piekļuves finanšu informācijai

Pārredzamības direktīvā 2013. gadā tika veikti grozījumi, pieprasot līdz 2020. gada 1. janvārim sākt gatavot gada finanšu pārskatus vienotā elektroniskā pārskata formātā, lai atvieglotu pārrobežu ieguldījumus un ļautu ieguldītājiem viegli piekļūt regulētai informācijai. Eiropas vienotā elektroniskā formāta regulatīvo tehnisko standartu Eiropas Komisija pieņēma 2019. gada 29. maijā, un tas paredz, ka taksonomija, kas jāizmanto, lai atzīmētu SFPS konsolidētos finanšu pārskatus, ir tās SFPS taksonomijas paplašināta redakcija, kuru uztur SFPS fonds.

SFPS taksonomija atbilst SFPS iesniegšanas un informācijas atklāšanas prasībām, un fonds to katru gadu atjaunina. Pēc sabiedriskās apspriešanas, kas notika 2015. gadā, pilnvarotie 2016. gada jūnijā publicēja pielikumu fonda Pienācīga procesa rokasgrāmatai, lai ņemtu vērā nepieciešamību uzturēt SFPS taksonomiju. Tas jo īpaši paredz, ka taksonomijas atjauninājumus veic, pieņemot jaunu standartu vai grozījumu pēc sabiedriskās apspriešanas, kas sāka vēlākais pēc galīgā standarta publicēšanas.

Kapitāla tirgu sadales efektivitātes uzlabošana, lai finansētu ilgtspējīgu izaugsmi

Novērtētajā periodā Nolīgums par ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem (2015. gads) un Parīzes nolīgums par klimata pārmaiņām (2016. gads) pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku izvirzīja par vienu no politiskās darba kārtības prioritātēm un veicināja arvien lielākas uzmanības pievēršanu uzņēmumu un ieguldījumu ilgtspējai. Tas savukārt uzsvēra korporatīvās pārskatāmības uzlabošanu ilgtspējas aspektā un radīja jaunas bažas par SFPS standartu ietekmi. Jo īpaši Augsta līmeņa ekspertu grupas 2018. gada ziņojumā par

ilgtspējīgas Eiropas ekonomikas finansēšanu tika uzsvērts, ka SFPS standarti varētu neveicināt ilgtermiņa ieguldījumus.

Tā rezultātā Eiropas Komisija 2018. gada Rīcības plānā par ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanu aicināja *EFRAG* apsvērt iespējamās uzlabojumus uzskaites procedūrā attiecībā uz ilgtermiņa ieguldījumiem pašu kapitāla instrumentos un apņēmas vajadzības gadījumā pieprasīt novērtējumu par jaunu vai pārskatītu SFPS standartu ietekmi uz ilgtspējīgiem ieguldījumiem. Šīs iniciatīvas mērķis ir novērst situācijas, kad SFPS uzskaites procedūras kavē ilgtermiņa finansējuma piešķiršanu pārejai uz ilgtspējīgu ekonomiku.

IASB priekšsēdētājs 2019. gadā uzsvēra, ka SFPS fonds nav piemērots, lai iekļautos ilgtspējas ziņošanas jomā, un tam jākoncentrējas uz ieguldītāju finanšu informācijas vajadzībām. Tomēr viņš atzina, ka ilgtspējas aspektiem varētu būt ietekme uz finanšu pārskatu sniegšanu, un norādīja, ka ilgtspējas apsvērumus, ja tie ir finansiāli nozīmīgi, varētu ņemt vērā, pārskatot vadības komentāru sadaļu prakses nostādņēs. Prakses nostādnes sniedz juridiski nesaistošus norādījumus par pamatinformāciju, kuras kontekstā jāinterpretē finanšu pārskati. Tas jo īpaši attiecas uz ieskatu uzņēmuma stratēģijā un virzību uz tās īstenošanu.

Līdz ar to *IASB* lēmums neņemt vērā ilgtspējas ietekmi, izstrādājot SFPS standartus, nozīmē, ka paplašināsies *EFRAG* veikto apstiprināšanas darbību joma, lai nodrošinātu to, ka šī Eiropas sabiedriskā labuma dimensija tiek pienācīgi aizsargāta. Šajā saistībā *EFRAG* jau 2018. gadā publicēja divus tehniskus ieteikumus par iespējamām uzlabojumiem 9. SFPS "*Finanšu instrumenti*" prasībās attiecībā uz ilgtermiņa ieguldījumiem pašu kapitāla instrumentos un turpinās strādāt pie iespējamām alternatīvām uzskaites procedūrām pašu kapitāla instrumentu un tiem pielīdzināmu instrumentu patiesās vērtības noteikšanai nākotnē.

Turklāt, tā kā *EFRAG* darbības saistībā ar nefinanšu informācijas ziņošanu nākotnē būs loģisks šīs grupas pilnvaru paplašinājums, tām vajadzētu saņemt pietiekamu finansējumu. Tādēļ topošajā Vienotā tirgus programmā (VTP), kas būs atkarīga no sarunām par nākamo DFS, būtu vērts paredzēt elastīgu finansēšanas kārtību, nodrošinot arī minēto darbību iekļaušanu.

4.4. CIK LIELĀ MĒRĀ PROGRAMMA BIJA SASKAŅOTA AR CITĀM ES POLITIKĀM UN VAI IR NEATBILSTĪBAS STARP FINANSĒJUMA SAŅĒMĒJU VEIKTAJĀM DARBĪBĀM (SASKANĪBA)?

Galvenie konstatējumi

Finansējuma saņēmēju darbības ir saskaņotas un pilnībā atbilst ES mērķim nostiprināt kapitāla tirgu savienību.

Saskaņotība starp finansējuma saņēmēju veiktajām darbībām

Finanšu pārskatu jomā ES finansējuma programma ir izstrādāta tā, lai nodrošinātu vienota starptautisko finanšu pārskatu standartu kopuma veicināšanu un aizsargātu Eiropas

iedzīvotāju intereses un ES sabiedriskās politikas mērķus. Tādējādi šo divu potenciāli pretrunīgo mērķu saskaņotība ir atkarīga no *EFRAG* spējas pēc iespējas agrāk iesaistīties *IASB* standartu noteikšanas procesā, lai novērstu Eiropas ieinteresēto personu bažas. Šajā saistībā ziņojumā tiek atzīts, ka *EFRAG* ir sekmīgi pildījusi savu uzdevumu un ir spējusi savlaicīgi ietekmēt *IASB* pirms jaunu standartu apstiprināšanas. Tomēr ziņojumā tiek arī uzsvērts, ka šis *EFRAG* uzdevums nākotnē varētu kļūt arvien sarežģītāks, jo *IASB* nav skaidri ņēmusi vērā ilgtspējas aspektus, izstrādājot SFPS standartus, un tai nav pienākuma sistemātiski novērtēt jauno grāmatvedības standartu ieviešanas ietekmi, izņemot uzlabojumus finanšu pārskatu sniegšanā un iespējamās ieviešanas izmaksas.

Balstoties uz mūsu analīzi, būtu pienācīgi jāņem vērā būtiskā atšķirība starp SGS regulā paredzēto plašāko Savienības “sabiedriskā labuma” jēdzienu un šaurāko *IASB* akcentu uz kvalitatīvu finanšu jomas uzlabošanu, jo īpaši salīdzinot ar ES plašāko mērķi pāriet uz ilgtspējīgāku ekonomiku. Tādējādi varētu nodrošināt noteiktu papildu elastību *IASB* izdoto SFPS standartu apstiprināšanas procedūrā, ļaujot noteiktos apstākļos grozīt konkrētus jaunā standarta vai interpretācijas noteikumus, kas būtu pretrunā ES plašākiem politikas mērķiem.

Saskaņotība ar citiem sabiedriskās politikas mērķiem

Finanšu pārskatu jomā Savienības programma ir izstrādāta tā, lai papildinātu SGS regulu un nodrošinātu, ka jaunie grāmatvedības standarti, ko izdod SFPS fonds, atbilst apstiprināšanas kritērijiem pirms to pieņemšanas Eiropas Savienībā. Rezultātā tā arī netieši veicina plašāko mērķu sasniegšanu — nodrošināt efektīvu un rentablu Savienības kapitāla tirgu darbību un stiprināt kapitāla aprites brīvību iekšējā tirgū. Turklāt analizē, kas sniegta iedaļā par būtiskumu, tiek uzsvērts, ka šī programma joprojām pilnībā atbilst ES uzņēmumu publisko pārskatu ietvarstruktūrai, kuras pamatā ir būtiskā atšķirība starp prasībām, ko piemēro biržas sarakstos iekļautiem un neiekļautiem uzņēmumiem. Saskaņotas finanšu pārskatu ietvarstruktūras izveide un uzturēšana uz kapitāla tirgu orientētiem uzņēmumiem joprojām ir būtiska, lai varētu izveidot integrētu finanšu pakalpojumu tirgu saistībā ar kapitāla tirgu savienību.

Neatkarīgas revīzijas pārraudzības struktūras esamība ir devusi ieguldītājiem (un visai sabiedrībai) pārliecību, ka revīzijas standarti ir kvalitatīvi un izstrādāti sabiedrības interesēs. ES dotācijas pamatojums ir *IAASB* starptautisko revīzijas standartu plašā izmantošana ES dalībvalstīs. Tomēr, neraugoties uz sākotnējiem panākumiem un uzlabojumiem *PIOB* finansējuma dažādošanā, saglabājas bažas par to, ka citu publiskā sektora sponsoru skaits joprojām ir ierobežots un pēdējā laikā pat nedaudz samazinās. Tādēļ joprojām problemātiska ir dažādota *PIOB* finansēšanas modeļa nodrošināšana, lai varētu izmantot finansējumu, kas saņemts ne tikai no revidentiem, bet arī no lietotājiem/ ieguldītājiem, regulatoriem un starptautiskām organizācijām, lai nodrošinātu ilgtspēju vidējā termiņā un ilgtermiņā. Vienlaikus bez pastāvīgas ES un citu publiskā sektora sponsoru palīdzības *PIOB* atgrieztos situācijā, kādā tā bija pirms 2010. gada, kad tā bija pilnībā finansiāli atkarīga no *IFAC*. Tas

būtu nopietns solis atpakaļ, kas apdraudētu uzticību visai pārvaldības un pārraudzības sistēmai un varētu mazināt sabiedrības uzticību *IAASB* revīzijas standartiem.